

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS .	ÍNDICE	
APARTADOS	CURSOS	PÁXINAS
INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN		2
PROGRAMACIÓN 2º BACH	2º BACH	3-33
PROGRAMACIÓN 2º ESO	2º ESO	34-70
PROGRAMACIÓN 4º ESO	4º ESO	71-98
ANEXO INFORMACIÓN ÁS FAMILIAS		99-108

INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN DA PROGRAMACIÓN

Durante o curso 2022-2023 **non haberá un protocolo específico de adaptación ao contexto da Covid-19 no ámbito educativo**. Non obstante, será preciso observar unha serie de recomendacións: 1. Ventilación de espazos. 2. Hixiene de mans e hixiene respiratoria. 3. O uso da máscara queda reservado para os seguintes casos: • persoas que presenten síntomas compatibles coa Covid-19. • persoas con criterios de vulnerabilidade, especialmente en situacións de alta incidencia comunitaria. • persoas que presenten sintomatoloxía respiratoria, con ou sen sospeita de Covid-19. En todo caso porase especial coidado en coidar e previr a estigmatización das persoas que, con condicións de risco de Covid-19 ou por decisión persoal, utilicen máscara.

A cuestión lingüística tamén é moi importante no desenvolvemento do noso traballo. Vou aproveitar para este apartado algunhas das conclusións do Plano de Normalización Lingüística elaborado o curso 2021/2022 neste centro e que ilustran o ámbito no que se traballa a asignatura de Lingua e Literatura galegas.

Respecto ao uso do galego, este é minoritario no alumnado, sobre todo a nivel oral (só un 4% declara empregalo como lingua habitual, fronte ao 71% de uso do castelán e o 25% de emprego de ambas as dúas linguas).

Estes datos están en consonancia coa lingua de preferencia nas relacións sociais (do total do alumnado, o 82% manifesta empregar o castelán coas amizades, fronte ao 3% que utiliza o galego e o 15% que indica que emprega ambas as dúas linguas).

Porén, cando analizamos os datos relativos á lingua falada no ámbito familiar, estes datos varían significativamente. Neste espazo o 11% do alumnado sinala empregar o galego fronte ao 64% que usa o castelán e o 25% que utiliza os dous idiomas.

Polo que respecta aos usos lingüísticos no centro, cómpre indicar que é, neste ámbito, onde o alumnado amosa un maior uso de ambas as dúas linguas (o 39% fronte ao 58,5% que empregan o castelán e o 2,5% que usa o galego). Consonte cos datos analizados podemos afirmar que o comportamento lingüístico do noso alumnado indica unha situación diglósica, posto que o uso do idioma varía dependendo da situación e das persoas interlocutoras.

A distribución horario neste curso queda como segue. Somos tres as persoas integrantes do seminario.

- Carme Blanco Gómez, xefa de departamento. Niveis: 1º ESO (agrupamento); 2º ESO; 4º ESO; 2ª Bach; 1º ESO portugués. Total : 18 horas.
- María Vanesa Solís Cortizas , xefa departamento de Dinamización. Niveis: 1º ESO; Reforzo lingüístico en 1º ESO; Reforzo lingüístico en 2º ESO; Agrupamento lingüístico en 2º ESO; 3ª ESO; 1ª BACH. Total: 18 horas e unha titoría.
- Samuel Rodríguez López : 1º ESO; 2º ESO; 4º ESO; 1º BACH; Agrupamento de lingua castelá en 1ª e 2ª da ESO. Total: 19 horas.

2º DE BACHARELATO

1. INTRODUCCIÓN

As linguas son instrumento de comunicación e de interacción social, de conservación e transmisión de coñecemento, de participación cidadá na vida social, de investigación, creación, experimentación e descuberta. A través delas achegámonos ao xeito de vida e ás formas de pensamento doutros pobos e dos seus patrimonios culturais.

A formación lingüística é un instrumento que ten como obxecto capacitar para falar, ler e escribir sobre emocións, afectos e experiencias, en definitiva, sobre o mundo; é un medio para as relacións interpersoais e o recoñecemento da alteridade; é motor do noso pensamento e das nosas reflexións e porta de acceso ao coñecemento. O estudo da lingua debe facilitar os medios necesarios para comunicarse no ámbito educativo e na vida profesional e social, nomeadamente en contextos formais; debe espertar, ademais, o interese e sensibilidade cara aos seus usos creativos e lúdicos e contribuír decididamente para o coñecemento e valoración do patrimonio literario e cultural que a lingua propicia.

A educación plurilingüe e intercultural adopta enfoques plurais transversais e integradores. A súa finalidade é promover o uso integral do repertorio lingüístico, discursivo, estratéxico e intercultural que posúe o alumnado e que vai adquirindo ao longo das súas diversas experiencias lingüísticas dentro e fóra do ámbito educativo. Pola súa banda, mediante o diálogo intercultural póñense en xogo dispositivos de relación social esenciais, como son o recoñecemento do outro como lexítimo, o reforzamento da identidade propia no recoñecemento da identidade das demais persoas, a aceptación da diversidade persoal, social e cultural, e o respecto dos dereitos fundamentais.

O tratamento integrado das linguas debe considerar o punto de partida diferente de cada unha delas. Xa que logo, non se pode esquecer a situación de minorización da lingua galega. Cómpre favorecer o uso e a aprendizaxe desta lingua de xeito que se impulse a súa normalización. O alumnado galego debe rematar a súa escolarización co nivel de usuario competente nas dúas linguas oficiais, galego e castelán, o que implica a utilización adecuada e eficaz das dúas linguas nun amplo repertorio de situacións comunicativas, propias de diferentes ámbitos, cun grao crecente de formalidade e complexidade.

Aínda que cada lingua ten as súas características propias, que requiren un tratamento e un traballo específicos, hai determinados aspectos do currículo que precisan seren abordados de maneira parella, empregando ademais as mesmas terminoloxías nas dúas linguas para non dificultar innecesariamente o proceso de aprendizaxe do alumnado, segundo contempla o artigo 8 do Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia.

O tratamento dos contidos abordarase desde unha óptica competencial, valorando as relacións que cada un ten coas competencias clave, que aparecen especificadas, a partir dos estándares de aprendizaxe avaliáveis, neste currículo. A avaliación será competencial e terá en conta a relación que se establece no currículo entre os estándares de aprendizaxe, detallados en cada bloque, e as competencias clave.

A materia de Lingua Galega e Literatura preséntase estruturada en cinco bloques:

O bloque 1, "Comunicación oral. escoitar e falar", atende ao uso oral da lingua. Incide, sobre todo, na necesidade de que o alumnado galego teña modelos de fala adecuados e poida pór en práctica a súa lingua dentro e fóra da aula en contextos formais e informais.

O bloque 2, "Comunicación escrita. Ler e escribir", ocúpase da comprensión e a produción escrita.

O bloque 3, "Funcionamento da lingua", integra contidos relacionados co código e a súa organización e responde á necesidade de reflexión sobre a propia lingua coa finalidade de capacitar para o seu uso correcto, sen concibir os coñecementos lingüísticos como fins en si mesmos.

O bloque 4, "Lingua e sociedade", pretende que o alumnado comprenda os procesos sociolingüísticos e identifique os prexuízos para a súa superación. Así mesmo, persegue que recoñeza e empregue termos sociolingüísticos de xeito científico e preciso.

O bloque 5, "Educación literaria", asume como obxectivo facer do alumnado lectorado competente, que integre a lectura como mecanismo de comprensión do propio eu e da sociedade ao longo de toda a vida, a través do achegamento á historia da literatura galega, ás súas obras e aos seus autores e autoras máis salientables. Ademais, visa o recoñecemento deses produtos literarios coa propia historia de Galicia.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

1. Competencia en comunicación lingüística (CCL): A creación e interpretación de emisións orais, a lectura de textos de diversa índole, así como a composición de producións escritas planificadas sobre os temas propostos, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección ortográfica e cunha coidada presentación, amais da participación en interaccións orais de acordo coas normas establecidas e a realización de producións orais planificadas, contribúen a un desenvolvemento activo das competencias en comunicación lingüística.

2. Competencia para aprender a aprender (CAA): a interacción dos contidos conceptuais estudados na clase coa lectura de textos de carácter literario, histórico ou documentais, reforza as estratexias cognitivas e permite unha adquisición pertinente e contextualizada dos citados contidos. A análise crítica de diferentes discursos contribúe a desenvolver estratexias para a comprensión do sentido literal e o significado implícito de calquera tipo de texto.

3. Competencia dixital (CD). A procura de información, non só escrita, senón tamén audiovisual, a través da rede e a elaboración, tratamento e presentación da información en formato dixital permite desenvolver esta competencia.

4. Competencia social e cidadá (CSC). Comprender a situación da propia lingua axuda a apreciar a diversidade lingüística e cultural como un dereito dos pobos e dos individuos e como unha riqueza para a humanidade. Tomar conciencia do protagonismo social e individual á hora de transformar a realidade, contribuíndo ao proceso de valorización do idioma e da súa normalización social, leva consigo a adquisición dunha posición activa dentro da sociedade e do devir da mesma.

5. Competencia Matemática e Competencias Básicas en Ciencia e Tecnoloxía (CMCCT). Contribuírase ao coñecemento e análise das transformacións industriais e tecnolóxicas e as súas repercusións, positivas e negativas, sobre a vida humana e do planeta en xeral. O respecto e coidado do medio, o uso responsábel dos recursos naturais, o consumo racional e crítico son elementos para a calidade de vida. Unha visión crítica co discurso antropocéntrico e o desenvolvemento das ferramentas cognitivas (lingüísticas e interpretativas) permitirán tomar decisións con autonomía e iniciativa nun mundo onde os cambios científicos e tecnolóxicos teñen unha influencia decisiva na vida individual e colectiva.

6. Conciencia e Expresións Culturais (CEC). Favorécese o coñecemento, comprensión e valoración crítica das manifestacións culturais e artísticas, e a súa utilización como fonte de enriquecemento persoal e de goce, valorando a súa protección e conservación como parte do patrimonio dos pobos. O estudo da historia da lingua e da literatura contribúe ao coñecemento básico de diferentes obras e manifestacións destacadas do patrimonio cultural, ao tempo que capacita para identificar as relacións existentes entre esas manifestacións e a sociedade e as persoas que as crearon. Permite coñecer os diferentes estilos artísticos e literarios que se sucederon na Idade Media, na Moderna e na Contemporánea.

7. Autonomía e Iniciativa Persoal (AIP). Contribúese a que o alumnado sexa quen de deseñar, artellar, desenvolver e avaliar accións e proxectos, individuais ou colectivos, con creatividade, confianza, responsabilidade e sentido crítico.

Na presente programación aparecen relacionados os estándares de aprendizaxe avaliábeis coas competencias claves nas distintas

unidades que compoñen o libro *Lingua galega e literatura 2º Bacharelato* da Editorial Baía, en cada un dos Bloques en que está organizada a materia, segundo o Decreto 86/2015, do 25 de xuño de 2015, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

3. a. OBXECTIVOS XERAIS PARA 2º BACHARELATO

Os obxectivos xerais para 2º de Bacharelato son os seguintes:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de Autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita a cada alumno/a actuar de forma responsable e autónoma, desenvolver o seu espírito crítico e ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, autoconfianza e sentido crítico.
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

3. b. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA 2º BACHARELATO

- Producir textos orais e escritos respectuosos coas regras de coherencia, cohesión, adecuación, presentación e corrección ortográfica que facilitan a comunicación lingüística.
- Elaborar exposicións orais e composicións escritas realizadas de xeito documentado e cun vocabulario rigoroso.
- Respetar e aplicar as normas básicas que rexen o intercambio e a interacción comunicativa.
- Ler comprensivamente.
- Analizar e comentar textos de natureza diversa e cun nivel de dificultade adaptado aos obxectivos propios desta etapa.
- Pescudar, seleccionar e integrar información procedente de fontes bibliográficas e audiovisuais proporcionadas polas bibliotecas, polas tecnoloxías da información e por outras fontes.
- Valorar a nosa lingua como elemento de identidade colectiva e o esforzo e o compromiso individual e colectivo a prol da normalización lingüística.
- Amosar interese pola literatura como manifestación artística do ser humano, como fonte de formación permanente e de satisfacción persoal.

- Analizar e reflexionar sobre obras e fragmentos de diversos períodos literarios.
- Identificar os distintos tipos de rexistro lingüístico e as súas manifestacións lingüísticas.
- Aplicar ás producións propias os coñecementos sobre os rexistros, así como identificalos e analizalos en producións alleas.
- Recoñecer a presentación e corrección ortográfica como dúas propiedades textuais que deben aplicarse ás producións propias.
- Repasar casos de ortografía dubidosa.
- Observar, reflexionar e explicar as distintas unidades e funcións sintácticas e aplicar os coñecementos sobre análise sintáctica na produción de textos.
- Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras e aplicar os coñecementos adquiridos para a mellora, comprensión e enriquecemento do vocabulario activo.
- Definir e identificar os fonemas da lingua galega e recoñecer a importancia e o valor das normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.
- Coñecer as variedades dialectais, recoñecer e explicar os seus trazos característicos en manifestacións orais e escritas e valorar a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural.
- Describir e interpretar o proceso de construción da variante estándar da lingua galega, recoñecer as interferencias lingüísticas no galego, con especial atención aos castelanismos, e desenvolver un discurso propio libre destes elementos.
- Reflexionar e explicar as relacións e unidades semánticas.
- Aplicar ás producións propias, orais e escritas os coñecementos e destrezas sobre ortografía, morfosintaxe e gramática textual.
- Recoñecer os estereotipos e prexuízos lingüísticos, determinar a súa repercusión nos usos e elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.
- Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1916 ata a actualidade e identificalo en textos, describir o seu contexto e a situación legal, recoñecelo como unha lingua en vías de normalización e elaborar traballos sobre a súa historia.
- Elaborar unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.
- Analizar e interpretar a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.
- Identificar, analizar e describir a literatura galega desde principios do século XX ata a actualidade, en todos os seus xéneros e subxéneros e con todas as súas correntes estéticas sucesivas.
- Ler e comentar textos significativos da literatura galega desde principios do século XX á actualidade, identificar as súas características temáticas e formais e recoñecer a súa relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero a que pertencen.
- Analizar e comentar, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa do período literario referido.

4- TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS POR TEMAS.

1-TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS

1º TRIMESTRE:

- **Comprensión e expresión oral e escrita, tipoloxía textual, propiedades textuais(adequación, coherencia, cohesión)e competencia comunicativa(comprensión e produción textual)**
- **O galego no primeiro terzo do século XX: características lingüísticas fundamentais.Contexto histórico e situación sociolingüística.**
- **Historia da normativización: a construción da variedade estándar.Interferencias e desviacións da norma.**
- **A poesía das Irmandades da Fala.Características, autores e obras representativas.**
- **A poesía de vangarda.Características, autores e obras representativas.**
- **A prosa do primeiro terzo do XX:as Irmandades e o Grupo Nós(narrativa, ensaio e xornalismo).**
- **O teatro do primeiro terzo do XX: Irmandades, vangardas e Grupo Nós.**

- A estrutura da palabra.
- Ditongos e acentuación..
- Fonética e fonoloxía, os fonemas.
- Substantivo e adxectivo.
- Revisión da conxugación regular,irregular; infinitivo conxugado; participios; futuro de subxuntivo.

2ºTRIMESTRE:

- Comprensión e expresión oral e escrita, tipoloxía textual, propiedades textuais(adequación, coherencia, cohesión)e competencia comunicativa(comprensión e produción textual) .
- O galego de 1936 a 1978:características lingüísticas fundamentais.Contexto histórico e situación sociolingüística.
- Historia da normativización.A construción da variedade estándar.Interferencias e desviacións da norma.
- A poesía entre 1936 e 1975: a Xeración do 36,a Promoción de enlace,a Xeración das Festas Mineravais.
- A prosa entre 1936 e 1975 : os renovadores da prosa(Fole, Blanco Amor, Cunqueiro e Neira Vilas).
- A Nova Narrativa Galega.Características, autores e obras representativas.
- O teatro galego entre 1936e 1975:a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.
- O pronome persoal tónico e átono.
- As perífrases verbais.
- Introducción á gramática do texto.
- A semántica.

3ºTRIMESTRE:

- Comprensión e expresión oral e escrita, tipoloxía textual, propiedades textuais(adequación, coherencia, cohesión)e competencia comunicativa(comprensión e produción textual)
  - O galego a finais do século XX e comezos do XXI:características lingüísticas fundamentais.Contexto histórico e situación sociolingüística.
  - Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión nos usos.
  - O galego ,lingua en vías de normalización.
  - A poesía de fins do XX e comezos do XXI.Temas e autores dos 80 e dos 90.Poetas e tendencias actuais máis relevantes.
  - A prosa de fins do XX e comezos do XXI .Temas e autores dos 80 e dos 90.Prosistas e tendencias actuais máis relevantes.
  - O teatro de fins do XX e comezos do XXI.Temas e autores dos 80 e dos 90.Dramaturgos, tendencias e compañías actuais máis relevantes.
  - As relacións semánticas.
  - As conxuncións.

4-CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE :

4.1 TEMPORALIZACIÓN

4.2 GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA

2º BACHARELATO

Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA				
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN
degh	B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais e audiovisuais de natureza diversa.	B1.1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais, audiovisuais e a situación en que se desenvolven. Captar o sentido global, a intención do discurso, a mensaxe e as súas ideas principais e secundarias.	LGB1.1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	TODO O CURSO
			LGB1.1.2. Recolle as ideas fundamentais e secundarias en resumos, esquemas ou mapas conceptuais.	TODO O CURSO
			LGB1.1.3. Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza.	TODO O CURSO
dehi	B1.2. Comprensión interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos sobre temas especializados do ámbito educativo.	B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de carácter expositivo e argumentativo sobre temas especializados (conferencias, clases, charlas, presentacións e videoconferencia).	LGB1.2.1. Identifica as ideas principais e contidos relevantes dunha presentación (charla ou conferencia sobre temas especializados do ámbito educativo).	TODO O CURSO
			LGB1.2.2. Recoñece as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral sobre un tema especializado propio do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	TODO O CURSO
			LGB1.2.3. escoita de maneira activa, toma notas e formula preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se desprenden da exposición oral.	TODO O CURSO
degh	B1.3. Comprensión interpretación e valoración de textos orais procedentes dos medios de comunicación social (xéneros informativos e de opinión, e da publicidade).	B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais xornalísticos e publicitarios.	LGB1.3.1. Interpreta e identifica a intención comunicativa, o tema e a estrutura en anuncios sonoros e/ou audiovisuais.	SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB1.3.2. Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión dos medios de comunicación social.	SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB1.3.3. Analiza os recursos verbais e non verbais que se empregan na publicidade para convencer os destinatarios ou destinatarias.	SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB1.3.4. Analiza de forma crítica a forma e contido das mensaxes publicitarias e evita usos lingüísticos discriminatorios.	SEGUNDO TRIMESTRE

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

a b e	B1.4. Desenvolvemento das habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	B1.4. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como as normas de cortesía, nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.4.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	TODO O CURSO
			LGB1.4.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	TODO O CURSO
			LGB1.4.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	TODO O CURSO
d e g h i m	B1.5. Producción (planificación e execución de textos orais relacionados con algún contido do currículo ou tema de actualidade) adecuada á situación comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC, así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	B1.5. Realizar producións orais planificadas, relacionadas con algún contido do currículo ou tema de actualidade adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	LGB1.5.1. Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes e ben cohesionados.	TODO O CURSO
			LGB1.5.2. Consulta fontes de información diversas e revisa os borradores e esquemas.	TODO O CURSO
			LGB1.5.3. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical, cínguese ao tema e non divaga.	TODO O CURSO
			LGB1.5.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	TODO O CURSO
			LGB1.5.5. Exprésase con facilidade e recorre a paráfrases ou circunloquios cando non encontra a expresión precisa.	TODO O CURSO
			LGB1.5.6. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	TODO O CURSO
			LGB1.5.7. Tenta buscar a complicidade do público e demostra seguridade ao responder as preguntas do auditorio.	TODO O CURSO
			LGB1.5.8. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación adecuada á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	TODO O CURSO
e	B1.6. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	GB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	TODO O CURSO

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

			LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	TODO O CURSO
			LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	TODO O CURSO
			LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	TODO O CURSO
e g h i	B1.7. Exposición oral de textos expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural.	B1.7. Expor oralmente, con rigor e claridade, un tema especializado de textos do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	LGB1.7.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical e fonética.	TODO O CURSO
			LGB1.7.2. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín.	TODO O CURSO
a b e	B1.8. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	B1.8. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.8.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	TODO O CURSO
			LGB1.8.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	TODO O CURSO
a b c e m	B1.9. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	B1.9. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	LGB1.9.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	TODO O CURSO
b d e	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.	B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer, en exposicións orais propias e alleas, as dificultades expresivas.	LGB1.10.1. Recoñece en exposicións propias e alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, mal uso dos rexistros pobreza léxica, fonética e entoación inadecuada), e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma.	TODO O CURSO
			LGB1.10.2. Deseña estratexias para mellorar e progresar de xeito autónomo.	TODO O CURSO
e	B1.11. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica	B1.11. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos	LGB1.11.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	TODO O CURSO

	ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	que se poidan asociar a ela.	LGB1.11.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	TODO O CURSO
			LGB1.11.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	TODO O CURSO

Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA				
<i>Obxectivos</i>	<i>Contidos</i>	<i>Criterios de Avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>	<i>TEMPORALIZACIÓN</i>
b d f h	B2.1. Comprensión e produción de textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial con axuda de estratexias e	B2.1. Aplicar estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para interpretar e producir textos propios dos ámbitos educativo,	LGB2.1.1. Sintetiza as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais.	TODO O CURSO
			LGB2.1.2. Interpreta o sentido global e identifica a intención comunicativa do emisor en textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.	SEGUNDO TRIMESTRE

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

	coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos.	xornalístico, profesional e empresarial.	LGB2.1.3. Diferencia as ideas principais e as secundarias e sintetiza o contido de textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.	SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión dun texto e complementar as súas producións.	TODO O CURSO
b f h	B2.2. Planificación, produción e revisión de textos de distintos ámbitos adecuados, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas morfolóxicas e gramaticais e ben presentados.	B2.2. Planificar, producir e revisar textos de distintos ámbitos de uso adecuados á situación e á intención comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección gramatical e boa presentación.	LGB2.2.1. Planifica os seus traballos seguindo unha orde predefinida e revisa o proceso de escritura para mellorar a produción final.	TODO O CURSO
			LGB2.2.2. Produce textos propios de distintos ámbitos usando o rexistro adecuado, organizando os enunciados en secuencias lineais e ben cohesionadas.	TODO O CURSO
b d f h	B2.3. Produción de traballos educativos individuais e en grupo sobre temas polémicos do currículo ou da actualidade social, científica e cultural.	B2.3. Realizar traballos educativos individuais ou en grupo sobre temas controvertidos do currículo ou de actualidade social, científica ou cultural.	LGB2.3.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical.	TODO O CURSO
			LGB2.3.2. Adecúa a súa expresión ás condicións da situación comunicativa (tema, destinatario, ámbito discursivo e xénero textual) e emprega os recursos expresivos propios do rexistro formal.	TODO O CURSO
			LGB2.3.3. Emprega léxico preciso e evita o uso de coloquialismos ou palabras comodín.	TODO O CURSO
			LGB2.3.4. Organiza os contidos dos seus traballos en función duns obxectivos fixados previamente, contrasta posturas enfrontadas e defende a súa opinión con argumentos.	TODO O CURSO
d f h	B2.4. Análise e comentario de textos expositivos e argumentativos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	B2.4. Analizar e comentar textos argumentativos e expositivos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	LGB2.4.1. Describe os trazos morfosintácticos, léxico-semánticos e pragmático-textuais de textos expositivos e argumentativos.	SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB2.4.2. Recoñece e explica a función no texto dos distintos procedementos de cita: estilo directo, estilo indirecto, estilo indirecto libre e cita encuberta.	SEGUNDO TRIMESTRE
b e f h	B2.5. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas e dixitais e posterior organización e revisión das producións cos recursos que ofrecen as TIC.	B2.5. Extraer información de fontes bibliográficas e dixitais e utilizar as TIC ao longo de todo o proceso de escritura, desde a planificación, organización e produción do texto á súa revisión e corrección final.	LGB2.5.1. Consulta información en fontes bibliográficas e dixitais e compila os datos máis relevantes en fichas-resumo.	TODO O CURSO
			LGB2.5.2. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía.	TODO O CURSO
			LGB2.5.3. Utiliza procesadores de texto e correctores ortográficos para mellorar a presentación e evitar erros ortográficos e tipográficos.	TODO O CURSO

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

---

b f h	B2.6. Descrición das propiedades do texto e análise, nas producións propias e alleas, dos procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión.	B2.6. Describir as propiedades do texto e analizar os procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión nas producións propias e alleas.	LGB2.6.1. Recoñece, describe e utiliza recursos de cohesión gramaticais e léxico-semánticos.	SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB2.6.2. Describe os tipos de rexistro e analiza as súas manifestacións lingüísticas.	SEGUNDO TRIMESTRE

BLOQUE 3. Funcionamento da lingua

Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN
e	B3.1. Pronuncia correcta dos fonemas propios do galego e das transformacións fonéticas que se dan nas palabras ao longo da cadea falada.	B3.1. Definir e identificar os fonemas da lingua galega e recoñecer a importancia e o valor das normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.	LGB3.1.1. Define e identifica os fonemas vocálicos e consonánticos da lingua galega.	PRIMEIRO TRIMESTRE
			LGB3.1.2. Valora as normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.	PRIMEIRO TRIMESTRE
d e	B3.2. Coñecemento e explicación das variedades dialectais de Galicia.	B3.2. Coñecer as variedades dialectais, recoñecer e explicar os seus trazos característicos en manifestacións orais e escritas e valorar a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural.	LGB3.2.1. Explica as principais variedades dialectais e valora a diversidade lingüística como parte de noso patrimonio cultural.	SEGUNDO TRIMESTRE
e	B3.3. Análise e explicación do léxico e dos seus procedementos de formación.	B3.3. Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras e aplicar os coñecementos adquiridos para a mellora, comprensión e enriquecemento do vocabulario activo.	LGB3.3.1. Explica os procedementos de formación das palabras.	PRIMEIRO TRIMESTRE
			LGB3.3.2. Recoñece e explica os tipos de morfemas así como a análise morfolóxica.	PRIMEIRO TRIMESTRE
			LGB3.3.3. Recoñece, analiza e explica a estrutura morfolóxica.	PRIMEIRO TRIMESTRE
e	B3.4. Observación, reflexión e explicación das unidades e funcións sintácticas.	B3.4. Observar, reflexionar e explicar as distintas unidades e funcións sintácticas e aplicar os coñecementos sobre análise sintáctica na produción de textos.	LGB3.4.1. Recoñece as diferentes estruturas sintácticas, explica as relacións que se establecen e emprega a terminoloxía axeitada.	TERCEIRO TRIMESTRE
e	B3.5. Reflexión e explicación das relacións e unidades semánticas.	B3.5. Reflexionar e explicar as relacións e unidades semánticas.	LGB3.5.1. Identifica e explica as relacións e unidades semánticas.	SEGUNDO TRIMESTRE

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

b e h	B3.6. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.6. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.6.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	TODO O CURSO
b e	B3.7. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.7. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.7.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	TODO O CURSO

BLOQUE 4. Lingua e sociedade

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA				
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN
p	B4.1. Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión nos usos. B4.2. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.	B4.1. Recoñecer os estereotipos e prexuízos lingüísticos, determinar a súa repercusión nos usos e elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.	LGB4.1.1. Recoñece os estereotipos e prexuízos lingüísticos e determina a súa repercusión nos usos.	SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB4.1.2. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan cuestións sociolingüísticas.	SEGUNDO TRIMESTRE
h	B4.3. Construción da variante estándar da lingua galega.	B4.2. Describir e interpretar o proceso de construción da variante	LGB4.2.1. Describe e interpreta o proceso de construción da variante estándar da lingua galega.	SEGUNDO TRIMESTRE

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

p	B4.4. Interferencias lingüísticas: castelanismos.	estándar da lingua galega, recoñecer as interferencias lingüísticas no galego con especial atención aos castelanismos e desenvolver un discurso propio libre destes elementos.	LGB4.2.2. Recoñece as interferencias lingüísticas no galego, con especial atención aos castelanismos e desenvolve un discurso propio libre destes elementos.	SEGUNDO TRIMESTRE
p	B4.5. Historia da lingua: galego moderno (desde 1916 ata 1978); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas.	B4.3. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1916 ata 1978, describir o seu contexto e identificalo en textos.	LGB4.3.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1916 ata 1978).	PRIMEIRO TRIMESTRE/SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB4.3.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde 1916 ata 1978), así como a súa situación sociolingüística.	PRIMEIRO TRIMESTRE/SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB4.3.3. Diferencia e describe as etapas que podemos establecer entre 1916 e 1978 desde o punto de vista sociolingüístico.	PRIMEIRO TRIMESTRE/ SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB4.3.4. Analiza a importancia da etapa 1916-1978 no desenvolvemento posterior da lingua.	PRIMEIRO /SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB4.3.5. Identifica o galego moderno (desde 1916 ata 1978) en documentos non literarios e literarios.	PRIMEIRO / SEGUNDO TRIMESTRE
p	B4.6. Historia da lingua: galego moderno (desde 1978 ata a actualidade); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística; situación legal e características lingüísticas.	B4.4. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1978 ata a actualidade e identificalo en textos, describir o seu contexto e a situación legal, recoñecelo como unha lingua en vías de normalización e elaborar traballos sobre a historia da lingua.	LGB4.4.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1978 ata a actualidade).	TERCEIRO TRIMESTRE
			LGB4.4.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno desde 1978 ata a actualidade, así como a súa situación sociolingüística.	TERCEIRO TRIMESTRE
			LGB4.4.3. Analiza a importancia da etapa desde 1978 ata a actualidade no desenvolvemento do galego.	TERCEIRO TRIMESTRE
			LGB4.4.4. Recoñece o galego como unha lingua en vías de normalización e sinala as súas fortalezas e debilidades.	TERCEIRO TRIMESTRE
			LGB4.4.5. Sinala as principais características lingüísticas en documentos non literarios e literarios desde 1978 ata a actualidade.	TERCEIRO TRIMESTRE
p	B4.7. Elaboración dunha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	B4.5. Elaborar unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	LGB4.5.1. Elabora unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	TERCEIRO TRIMESTRE
p	B4.8. A evolución da conciencia lingüística.	B4.6. Analizar e interpretar a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	LGB4.6.1. Analiza e interpreta a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	TERCEIRO TRIMESTRE

Bloque 5. Educación literaria

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA				
<i>Obxectivos</i>	<i>Contidos</i>	<i>Criterios de Avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>	<i>TEMPORALIZACIÓN</i>
e n	B5.1. Literatura galega de 1916 a 1936: – Poesía: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as. – Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as. – Teatro: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	B5.1. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1916 a 1936: – Poesía: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as. – Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as. – Teatro: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	LGB5.1.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1916 a 1936: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as.	PRIMEIRO TRIMESTRE
			LGB5.1.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as.	PRIMEIRO TRIMESTRE
			LGB5.1.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	PRIMEIRO TRIMESTRE
e d n	B5.2. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	B5.2. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	LGB5.2.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	PRIMEIRO TRIMESTRE
			LGB5.2.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	PRIMEIRO TRIMESTRE
			LGB5.2.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	PRIMEIRO TRIMESTRE
e n	B5.3. Literatura galega entre 1936 e 1975: – Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais. – Prosa: produción bélica e	B5.3. Identificar, analizar e describir a literatura galega entre 1936 e 1975: – Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais. – Prosa: produción bélica e	LGB5.3.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega entre 1936 e 1975: produción bélica e autores/as do exilio, a Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais.	SEGUNDO TRIMESTRE
			LGB5.3.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega entre 1936 e 1975: produción bélica e os autores do exilio, os renovadores da prosa (Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas) así como A Nova Narrativa Galega e autores/as dos primeiros 70.	SEGUNDO TRIMESTRE

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

	<p>autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70.</p> <p>– Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.</p>	<p>autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70.</p> <p>– Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.</p>	<p>LGB5.3.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego entre 1936 e 1975: teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.</p>	<p>SEGUNDO TRIMESTRE</p>
e d n	<p>B5.4. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.</p>	<p>B5.4. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.</p>	<p>LGB5.4.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p>	<p>SEGUNDO TRIMESTRE</p>
			<p>LGB5.4.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p>	<p>SEGUNDO TRIMESTRE</p>
			<p>LGB5.4.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p>	<p>SEGUNDO TRIMESTRE</p>
e n	<p>B5.5. Literatura galega de 1975 ata a actualidade:</p> <p>– Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>– Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>– Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p>	<p>B5.5. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1975 ata a actualidade:</p> <p>– Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>– Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>– Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p>	<p>LGB5.5.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p>	<p>TERCEIRO TRIMESTRE</p>
			<p>LGB5.5.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p>	<p>TERCEIRO TRIMESTRE</p>
			<p>LGB5.5.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p>	<p>TERCEIRO TRIMESTRE</p>
e d n	<p>B5.6. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade, identificación das súas</p>	<p>B5.6. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade identificar as súas características temáticas e</p>	<p>LGB5.6.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p>	<p>TERCEIRO TRIMESTRE</p>

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

	características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	LGB5.6.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	TERCEIRO TRIMESTRE
			LGB5.6.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1975 ata a actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	TERCEIRO TRIMESTRE
e n	B5.7. Análise e comentario, a través de probas escritas ou traballos, cando menos dunha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	B5.7. Analizar e comentar, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	LGB5.7.1. Analiza e comenta, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	TERCEIRO TRIMESTRE

4.3 PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

COMPETENCIAS CLAVE

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Competencia aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

A	observación directa e/ou indirecta
B	valoración individual cuantitativa
C	valoración individual cualitativa
D	valoración colectiva cuantitativa
E	valoración colectiva cualitativa
F	procedimentos mixtos

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

a	avaliación de probas de contidos
b	rúbricas/escalas de valoración
c	debates e postas en común
d	proxectos individuais e de grupo
e	proxectos multimedia
f	enquisas, bases de datos e/ou outros

CUALIFICACIÓN

	<i>CUANTITATIVA</i>
A	probas de avaliación de contidos
	<i>CUALITATIVA</i>
B	rúbricas/escalas de valoración e observación

2º BACHARELATO

Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar

Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA	COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN
------------------------------------	--	---

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos						Cualif.							
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B						
d e g h	B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais e audiovisuais de natureza diversa.	B1.1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais, audiovisuais e a situación en que se desenvolven. Captar o sentido global, a intención do discurso, a mensaxe e as súas ideas principais e secundarias.	LGB1.1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	CCL	50%	10%		x	x					x	x					x	x					
			LGB1.1.2. Recolle as ideas fundamentais e secundarias en resumos, esquemas ou mapas conceptuais.	CCL	50%	10%		x	x							x	x					x	x			
			LGB1.1.3. Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza.	CAA	50%	10%		x	x							x	x					x	x			
d e h i	B1.2. Comprensión interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos sobre temas especializados do ámbito educativo.	B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de carácter expositivo e argumentativo sobre temas especializados (conferencias, clases, charlas, presentacións e videoconferencia).	LGB1.2.1. Identifica as ideas principais e contidos relevantes dunha presentación (charla ou conferencia sobre temas especializados do ámbito educativo).	CCL CAA				x						x							x					
			LGB1.2.2. Recoñece as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral sobre un tema especializado propio do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	CAA				x								x							x			
			LGB1.2.3. escoita de maneira activa, toma notas e formula preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se desprenden da exposición oral.	CCL CAA				x									x							x		
d e g h	B1.3. Comprensión interpretación e valoración de textos orais procedentes dos medios de comunicación social (xéneros informativos e de opinión, e da publicidade).	B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais xornalísticos e publicitarios.	LGB1.3.1. Interpreta e identifica a intención comunicativa, o tema e a estrutura en anuncios sonoros e/ou audiovisuais.	CCL CAA				x						x								x				
			LGB1.3.2. Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión dos medios de comunicación social.	CCL CAA CSC				x								x								x		
			LGB1.3.3. Analiza os recursos verbais e non verbais que se empregan na publicidade para convencer os destinatarios ou destinatarias.	CCL CSC				x								x									x	
			LGB1.3.4. Analiza de forma crítica a forma e contido das mensaxes publicitarias e evita usos lingüísticos discriminatorios.	CAA CCL				x									x								x	
a b e	B1.4. Desenvolvemento das habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	B1.4. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como as normas de cortesía, nas	LGB1.4.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	CCL				x						x									x			
			LGB1.4.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	CSC CAA				x																		

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

		intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.4.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CSIEE			x												x			
d e g h i m	B1.5. Producción (planificación e execución de textos orais relacionados con algún contido do currículo ou tema de actualidade) adecuada á situación comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC, así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	B1.5. Realizar producións orais planificadas, relacionadas con algún contido do currículo ou tema de actualidade adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	LGB1.5.1. Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes e ben cohesionados.	CAA CCL			x												x			
			LGB1.5.2. Consulta fontes de información diversas e revisa os borradores e esquemas.	CAA			x														x	
			LGB1.5.3. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical, cínquese ao tema e non divaga.	CCL				x					x								x	
			LGB1.5.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CSIEE			x															x
			LGB1.5.5. Exprésase con facilidade e recorre a paráfrases ou circunloquios cando non encontra a expresión precisa.	CCL CSIEE			x															x
			LGB1.5.6. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	CCL			x															x
			LGB1.5.7. Tenta buscar a complicidade do público e demostra seguridade ao responder as preguntas do auditorio.	CSIEE			x															x
			LGB1.5.8. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación adecuada á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CD CCL CAA			x															x
e	B1.6. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL			x												x			
			LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL			x														x	
			LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	CCL					x				x								x	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

			LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL				X											X		
e g h i	B1.7. Exposición oral de textos expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural.	B1.7. Expor oralmente, con rigor e claridade, un tema especializado de textos do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	LGB1.7.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical e fonética.	CCL					X		X							X	X		
			LGB1.7.2. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín.	CCL																	
a b e	B1.8. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	B1.8. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.8.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CCL CAA CSC						X									X		
			LGB1.8.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	CCL CSC								X									X
a b c e m	B1.9. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	B1.9. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	LGB1.9.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversacións informais.	CCL CSC CSIIE						X									X		
b d e	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.	B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer, en exposicións orais propias e alleas, as dificultades expresivas.	LGB1.10.1. Recoñece en exposicións propias e alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, mal uso dos rexistros pobreza léxica, fonética e entoación inadecuada), e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma.	CAA CCL					X										X		
			LGB1.10.2. Deseña estratexias para mellorar e progresar de xeito autónomo.	CAA							X										X
e	B1.11. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	B1.11. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.11.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	CCL CAA						X									X		
			LGB1.11.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	CCL CSC							X										X
			LGB1.11.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	CCL CSC								X									

Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

<i>Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación</i>																						
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES				PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN															
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos						Cualif.			
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B		
b d f h	B2.1. Comprensión e produción de textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial con axuda de estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos.	B2.1. Aplicar estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para interpretar e producir textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	LGB2.1.1. Sintetiza as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais.	CCL CCA														x				
			LGB2.1.2. Interpreta o sentido global e identifica a intención comunicativa do emisor en textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.	CCL																x		
			LGB2.1.3. Diferencia as ideas principais e as secundarias e sintetiza o contido de textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.	CCL																	x	
			LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión dun texto e complementar as súas producións.	CCL CD CAA																		x
b f h	B2.2. Planificación, produción e revisión de textos de distintos ámbitos adecuados, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas morfolóxicas e gramaticais e ben presentados.	B2.2. Planificar, producir e revisar textos de distintos ámbitos de uso adecuados á situación e á intención comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección gramatical e boa presentación.	LGB2.2.1. Planifica os seus traballos seguindo unha orde predefinida e revisa o proceso de escritura para mellorar a produción final.	CCL															x			
			LGB2.2.2. Produce textos propios de distintos ámbitos usando o rexistro adecuado, organizando os enunciados en secuencias lineais e ben cohesionadas.	CCL CSC																		x
b d f h	B2.3. Produción de traballos educativos individuais e en grupo sobre temas polémicos do currículo ou da actualidade social, científica e cultural.	B2.3. Realizar traballos educativos individuais ou en grupo sobre temas controvertidos do currículo ou de actualidade social, científica ou cultural.	LGB2.3.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical.	CCL																x		
			LGB2.3.2. Adecúa a súa expresión ás condicións da situación comunicativa (tema, destinatario, ámbito discursivo e xénero textual) e emprega os recursos expresivos propios do rexistro formal.	CCL																		x
			LGB2.3.3. Emprega léxico preciso e evita o uso de coloquialismos ou palabras comodín.	CCL																		x
			LGB2.3.4. Organiza os contidos dos seus traballos en función duns obxectivos fixados previamente, contrasta posturas fronteiras e defende a súa opinión con argumentos.	CCL CSC																		

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

d f h	B2.4. Análise e comentario de textos expositivos e argumentativos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	B2.4. Analizar e comentar textos argumentativos e expositivos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	LGB2.4.1. Describe os trazos morfosintácticos, léxico-semánticos e pragmático-textuais de textos expositivos e argumentativos.	CCL														x				
			LGB2.4.2. Recoñece e explica a función no texto dos distintos procedementos de cita: estilo directo, estilo indirecto, estilo indirecto libre e cita encuberta.	CCL																x		
b e f h	B2.5. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas e dixitais e posterior organización e revisión das producións cos recursos que ofrecen as TIC.	B2.5. Extraer información de fontes bibliográficas e dixitais e utilizar as TIC ao longo de todo o proceso de escritura, desde a planificación, organización e produción do texto á súa revisión e corrección final.	LGB2.5.1. Consulta información en fontes bibliográficas e dixitais e compila os datos máis relevantes en fichas-resumo.	CCL CD CAA															x			
			LGB2.5.2. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía.	CCL CD																	x	
			LGB2.5.3. Utiliza procesadores de texto e correctores ortográficos para mellorar a presentación e evitar erros ortográficos e tipográficos.	CCL CD																		x
b f h	B2.6. Descrición das propiedades do texto e análise, nas producións propias e alleas, dos procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión.	B2.6. Describir as propiedades do texto e analizar os procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión nas producións propias e alleas.	LGB2.6.1. Recoñece, describe e utiliza recursos de cohesión gramaticais e léxico-semánticos.	CCL CAA															x			
			LGB2.6.2. Describe os tipos de rexistro e analiza as súas manifestacións lingüísticas.	CCL CAA																	x	
b d f h	B2.1. Comprensión e produción de textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial con axuda de estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos.	B2.1. Aplicar estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para interpretar e producir textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	LGB2.1.1. Sintetiza as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais.	CCL CCA														x	x			
			LGB2.1.2. Interpreta o sentido global e identifica a intención comunicativa do emisor en textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.	CCL																x	x	
			LGB2.1.3. Diferencia as ideas principais e as secundarias e sintetiza o contido de textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.	CCL																	x	x
			LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión dun texto e complementar as súas producións.	CCL CD CAA																		x
b f h	B2.2. Planificación, produción e revisión de textos de distintos ámbitos adecuados, coherentes e ben cohesiónados; axustados ás normas morfolóxicas e gramaticais e ben presentados.	B2.2. Planificar, producir e revisar textos de distintos ámbitos de uso adecuados á situación e á intención comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección gramatical e boa presentación.	LGB2.2.1. Planifica os seus traballos seguindo unha orde predefinida e revisa o proceso de escritura para mellorar a produción final.	CCL															x			
			LGB2.2.2. Produce textos propios de distintos ámbitos usando o rexistro adecuado, organizando os enunciados en secuencias lineais e ben cohesiónados.	CCL CSC																	x	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

b d f h	B2.3. Produción de traballos educativos individuais e en grupo sobre temas polémicos do currículo ou da actualidade social, científica e cultural.	B2.3. Realizar traballos educativos individuais ou en grupo sobre temas controvertidos do currículo ou de actualidade social, científica ou cultural.	LGB2.3.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical.	CCL				x									x			
			LGB2.3.2. Adecúa a súa expresión ás condicións da situación comunicativa (tema, destinatario, ámbito discursivo e xénero textual) e emprega os recursos expresivos propios do rexistro formal.	CCL					x										x	
			LGB2.3.3. Emprega léxico preciso e evita o uso de coloquialismos ou palabras comodín.	CCL					x										x	
			LGB2.3.4. Organiza os contidos dos seus traballos en función duns obxectivos fixados previamente, contrasta posturas fronteiras e defende a súa opinión con argumentos.	CCL CSC					x											x
d f h	B2.4. Análise e comentario de textos expositivos e argumentativos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	B2.4. Analizar e comentar textos argumentativos e expositivos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	LGB2.4.1. Describe os trazos morfosintácticos, léxico-semánticos e pragmático-textuais de textos expositivos e argumentativos.	CCL				x									x			
			LGB2.4.2. Recoñece e explica a función no texto dos distintos procedementos de cita: estilo directo, estilo indirecto, estilo indirecto libre e cita encuberta.	CCL				x									x			
b e f h	B2.5. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas e dixitais e posterior organización e revisión das producións cos recursos que ofrecen as TIC.	B2.5. Extraer información de fontes bibliográficas e dixitais e utilizar as TIC ao longo de todo o proceso de escritura, desde a planificación, organización e produción do texto á súa revisión e corrección final.	LGB2.5.1. Consulta información en fontes bibliográficas e dixitais e compila os datos máis relevantes en fichas-resumo.	CCL CD CAA				x									x			
			LGB2.5.2. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía.	CCL CD					x	x									x	x
			LGB2.5.3. Utiliza procesadores de texto e correctores ortográficos para mellorar a presentación e evitar erros ortográficos e tipográficos.	CCL CD					x										x	
b f h	B2.6. Descrición das propiedades do texto e análise, nas producións propias e alleas, dos procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión.	B2.6. Describir as propiedades do texto e analizar os procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión nas producións propias e alleas.	LGB2.6.1. Recoñece, describe e utiliza recursos de cohesión gramaticais e léxico-semánticos.	CCL CAA				x									x			
			LGB2.6.2. Describe os tipos de rexistro e analiza as súas manifestacións lingüísticas.	CCL CAA																

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

Bloque 3. Funcionamento da lingua

<i>Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación</i>																				
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES				PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN													
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos						Cualif.	
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B
e	B3.1. Pronuncia correcta dos fonemas propios do galego e das transformacións fonéticas que se dan nas palabras ao longo da cadea falada.	B3.1. Definir e identificar os fonemas da lingua galega e recoñecer a importancia e o valor das normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.	LGB3.1.1. Define e identifica os fonemas vocálicos e consonánticos da lingua galega.	CCL CAA CCEC														x		
			LGB3.1.2. Valora as normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.	CCL CCEC																x
d e	B3.2. Coñecemento e explicación das variedades dialectais de Galicia.	B3.2. Coñecer as variedades dialectais, recoñecer e explicar os seus trazos característicos en manifestacións orais e escritas e valorar a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural.	LGB3.2.1. Explica as principais variedades dialectais e valora a diversidade lingüística como parte de noso patrimonio cultural.	CCL CCEC														x		
e	B3.3. Análise e explicación do léxico e dos seus procedementos de formación.	B3.3. Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras e aplicar os coñecementos adquiridos para a mellora, comprensión e enriquecemento do vocabulario activo.	LGB3.3.1. Explica os procedementos de formación das palabras.	CCL CAA														x		
			LGB3.3.2. Recoñece e explica os tipos de morfemas así como a análise morfolóxica.	CAA															x	
			LGB3.3.3. Recoñece, analiza e explica a estrutura morfolóxica.	CAA																x
e	B3.4. Observación, reflexión e explicación das unidades e funcións sintácticas.	B3.4. Observar, reflexionar e explicar as distintas unidades e funcións sintácticas e aplicar os coñecementos sobre análise sintáctica na produción de textos.	LGB3.4.1. Recoñece as diferentes estruturas sintácticas, explica as relacións que se establecen e emprega a terminoloxía axeitada.	CAA														x		
e	B3.5. Reflexión e explicación das relacións e unidades semánticas.	B3.5. Reflexionar e explicar as relacións e unidades semánticas.	LGB3.5.1. Identifica e explica as relacións e unidades semánticas.	CCL CAA														x		

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

b e h	B3.6. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.6. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.6.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA CD			x				x		x		x			x	
b e	B3.7. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.7. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.7.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA			x											x	
e	B3.1. Pronuncia correcta dos fonemas propios do galego e das transformacións fonéticas que se dan nas palabras ao longo da cadea falada.	B3.1. Definir e identificar os fonemas da lingua galega e recoñecer a importancia e o valor das normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.	LGB3.1.1. Define e identifica os fonemas vocálicos e consonánticos da lingua galega.	CCL CAA CCEC			x	x					x	x				x	x
			LGB3.1.2. Valora as normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.	CCL CCEC			x							x					x
d e	B3.2. Coñecemento e explicación das variedades dialectais de Galicia.	B3.2. Coñecer as variedades dialectais, recoñecer e explicar os seus trazos característicos en manifestacións orais e escritas e valorar a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural.	LGB3.2.1. Explica as principais variedades dialectais e valora a diversidade lingüística como parte de noso patrimonio cultural.	CCL CCEC				x					x						x
e	B3.3. Análise e explicación do léxico e dos seus procedementos de formación.	B3.3. Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras e aplicar os coñecementos adquiridos para a mellora, comprensión e enriquecemento do vocabulario activo.	LGB3.3.1. Explica os procedementos de formación das palabras.	CCL CAA				x					x						x
			LGB3.3.2. Recoñece e explica os tipos de morfemas así como a análise morfolóxica.	CAA				x					x						x
			LGB3.3.3. Recoñece, analiza e explica a estrutura morfolóxica.	CAA				x					x						x

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

e	B3.4. Observación, reflexión e explicación das unidades e funcións sintácticas.	B3.4. Observar, reflexionar e explicar as distintas unidades e funcións sintácticas e aplicar os coñecementos sobre análise sintáctica na produción de textos.	LGB3.4.1. Recoñece as diferentes estruturas sintácticas, explica as relacións que se establecen e emprega a terminoloxía axeitada.	CAA								x								x
e	B3.5. Reflexión e explicación das relacións e unidades semánticas.	B3.5. Reflexionar e explicar as relacións e unidades semánticas.	LGB3.5.1. Identifica e explica as relacións e unidades semánticas.	CCL CAA								x								x
b e h	B3.6. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.6. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.6.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA CD								x								x
b e	B3.7. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.7. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.7.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA								x								

Bloque 4. Lingua e sociedade

<i>Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación</i>																				
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES				PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN													
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consecuencia.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos						Cualif.	
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B
p	B4.1. Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión	B4.1. Recoñecer os estereotipos e prexuízos lingüísticos, determinar a	LGB4.1.1. Recoñece os estereotipos e prexuízos lingüísticos e determina a súa repercusión nos usos.	CCL CSC																x

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

	nos usos. B4.2. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.	súa repercusión nos usos e elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.	LGB4.1.2. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan cuestións sociolingüísticas.	CCL CSC				x											x		
h p	B4.3. Construción da variante estándar da lingua galega. B4.4. Interferencias lingüísticas: castelanismos.	B4.2. Describir e interpretar o proceso de construción da variante estándar da lingua galega, recoñecer as interferencias lingüísticas no galego con especial atención aos castelanismos e desenvolver un discurso propio libre destes elementos.	LGB4.2.1. Describe e interpreta o proceso de construción da variante estándar da lingua galega.	CCL				x											x		
			LGB4.2.2. Recoñece as interferencias lingüísticas no galego, con especial atención aos castelanismos e desenvolve un discurso propio libre destes elementos.	CCL CCEC					x												x
p	B4.5. Historia da lingua: galego moderno (desde 1916 ata 1978); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas.	B4.3. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1916 ata 1978, describir o seu contexto e identificalo en textos.	LGB4.3.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1916 ata 1978).	CCL				x											x		
			LGB4.3.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde 1916 ata 1978), así como a súa situación sociolingüística.	CCL CSC					x												x
			LGB4.3.3. Diferencia e describe as etapas que podemos establecer entre 1916 e 1978 desde o punto de vista sociolingüístico.	CCL					x												x
			LGB4.3.4. Analiza a importancia da etapa 1916-1978 no desenvolvemento posterior da lingua.	CCL CSC					x												x
			LGB4.3.5. Identifica o galego moderno (desde 1916 ata 1978) en documentos non literarios e literarios.	CCL					x												x
p	B4.6. Historia da lingua: galego moderno (desde 1978 ata a actualidade); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística; situación legal e características lingüísticas.	B4.4. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1978 ata a actualidade e identificalo en textos, describir o seu contexto e a situación legal, recoñecelo como unha lingua en vías de normalización e elaborar traballos sobre a historia da lingua.	LGB4.4.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1978 ata a actualidade).	CCL				x											x		
			LGB4.4.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno desde 1978 ata a actualidade, así como a súa situación sociolingüística.	CCL CSC					x												x
			LGB4.4.3. Analiza a importancia da etapa desde 1978 ata a actualidade no desenvolvemento do galego.	CCL CSC					x												x
			LGB4.4.4. Recoñece o galego como unha lingua en vías de normalización e sinala as súas fortalezas e debilidades.	CCL CSC					x												x
			LGB4.4.5. Sinala as principais características lingüísticas en documentos non literarios e literarios desde 1978 ata a actualidade.	CCL					x												x

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

p	B4.7. Elaboración dunha descrición esquemática na que se detallan as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	B4.5. Elaborar unha descrición esquemática na que se detallan as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	LGB4.5.1. Elabora unha descrición esquemática na que se detallan as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	CCL				x														
p	B4.8. A evolución da conciencia lingüística.	B4.6. Analizar e interpretar a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	LGB4.6.1. Analiza e interpreta a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	CCL CSC					x										x			
p	B4.1. Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión nos usos. B4.2. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.	B4.1. Recoñecer os estereotipos e prexuízos lingüísticos, determinar a súa repercusión nos usos e elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.	LGB4.1.1. Recoñece os estereotipos e prexuízos lingüísticos e determina a súa repercusión nos usos.	CCL CSC					x										x			
			LGB4.1.2. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan cuestións sociolingüísticas.	CCL CSC						x		x									x	
h p	B4.3. Construción da variante estándar da lingua galega. B4.4. Interferencias lingüísticas: castelanismos.	B4.2. Describir e interpretar o proceso de construción da variante estándar da lingua galega, recoñecer as interferencias lingüísticas no galego con especial atención aos castelanismos e desenvolver un discurso propio libre destes elementos.	LGB4.2.1. Describe e interpreta o proceso de construción da variante estándar da lingua galega.	CCL					x										x			
			LGB4.2.2. Recoñece as interferencias lingüísticas no galego, con especial atención aos castelanismos e desenvolve un discurso propio libre destes elementos.	CCL CCEC							x										x	
p	B4.5. Historia da lingua: galego moderno (desde 1916 ata 1978); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas.	B4.3. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1916 ata 1978, describir o seu contexto e identificalo en textos.	LGB4.3.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1916 ata 1978).	CCL					x										x			
			LGB4.3.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde 1916 ata 1978), así como a súa situación sociolingüística.	CCL CSC						x											x	
			LGB4.3.3. Diferencia e describe as etapas que podemos establecer entre 1916 e 1978 desde o punto de vista sociolingüístico.	CCL							x											x
			LGB4.3.4. Analiza a importancia da etapa 1916-1978 no desenvolvemento posterior da lingua.	CCL CSC							x											x
			LGB4.3.5. Identifica o galego moderno (desde 1916 ata 1978) en documentos non literarios e literarios.	CCL							x											x
p	B4.6. Historia da lingua: galego moderno (desde 1978 ata a actualidade); contexto histórico	B4.4. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1978 ata a	LGB4.4.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1978 ata a actualidade).	CCL					x										x			

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

	e cultural; situación sociolingüística; situación legal e características lingüísticas.	actualidade e identificalo en textos, describir o seu contexto e a situación legal, recoñecelo como unha lingua en vías de normalización e elaborar traballos sobre a historia da lingua.	LGB4.4.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno desde 1978 ata a actualidade, así como a súa situación sociolingüística.	CCL CSC					x										x
			LGB4.4.3. Analiza a importancia da etapa desde 1978 ata a actualidade no desenvolvemento do galego.	CCL CSC					x										x
			LGB4.4.4. Recoñece o galego como unha lingua en vías de normalización e sinala as súas fortalezas e debilidades.	CCL CSC					x										x
			LGB4.4.5. Sinala as principais características lingüísticas en documentos non literarios e literarios desde 1978 ata a actualidade.	CCL					x										x
p	B4.7. Elaboración dunha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	B4.5. Elaborar unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	LGB4.5.1. Elabora unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	CCL					x										
p	B4.8. A evolución da conciencia lingüística.	B4.6. Analizar e interpretar a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	LGB4.6.1. Analiza e interpreta a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	CCL CSC					x										x

Bloque 5. Educación literaria

Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación																				
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES				PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN													
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos						Cualif.	
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B
e n	B5.1. Literatura galega de 1916 a 1936: – Poesía: autores/as de	B5.1. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1916 a 1936: – Poesía: autores/as de Vangarda	LGB5.1.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1916 a 1936: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as.	CCL															x	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

	Vanguardia e outros/as autores/as. – Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as. – Teatro: autores/as das Irmandades, Vanguardas e Grupo Nós.	e outros/as autores/as. – Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as. – Teatro: autores/as das Irmandades, Vanguardas e Grupo Nós.	LGB5.1.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as.	CCL							x						x										x		
			LGB5.1.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, Vanguardas e Grupo Nós.	CCL								x						x									x		
e d n	B5.2. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	B5.2. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	LGB5.2.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1916 a 1936, caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL														x									x		
			LGB5.2.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1916 a 1936, caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL																x								x	
			LGB5.2.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1916 a 1936, caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL																x								x	
e n	B5.3. Literatura galega entre 1936 e 1975: – Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais. – Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70. – Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.	B5.3. Identificar, analizar e describir a literatura galega entre 1936 e 1975: – Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais. – Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70. – Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.	LGB5.3.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega entre 1936 e 1975: produción bélica e autores/as do exilio, a Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais.	CCL														x									x		
			LGB5.3.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega entre 1936 e 1975: produción bélica e os autores do exilio, os renovadores da prosa (Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas) así como A Nova Narrativa Galega e autores/as dos primeiros 70.	CCL																x									x
			LGB5.3.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego entre 1936 e 1975: teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.	CCL																x									x

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

e d n	B5.4. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	B5.4. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	LGB5.4.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL																x		
			LGB5.4.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL																		x
			LGB5.4.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL																		x
e n	B5.5. Literatura galega de 1975 ata a actualidade: – Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. – Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. – Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	B5.5. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1975 ata a actualidade: – Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. – Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. – Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	LGB5.5.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	CCL																x		
			LGB5.5.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	CCL																		x
			LGB5.5.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	CCL																		x
e d n	B5.6. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	B5.6. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	LGB5.6.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL																x		
			LGB5.6.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL																		x
			LGB5.6.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1975 ata a actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL																		x

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

e n	B5.7. Análise e comentario, a través de probas escritas ou traballos, cando menos dunha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	B5.7. Analizar e comentar, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	LGB5.7.1. Analiza e comenta, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	CCL				x						x							x	
--------	---	---	---	-----	--	--	--	---	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	---	--

5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS.

A sociedade actual require a capacidade de enfrontarse a unha gran cantidade de información. Por este motivo o seu axeitado tratamento é un dos obxectivos do sistema educativo. Este reto concrétese na necesidade de integrar o manexo de diversos soportes e fontes, utilizando tanto medios audiovisuais coma informáticos, enfrontando o alumnado coa tarefa de busca, selección, análise e interpretación da información, así como no desenvolvemento da capacidade crítica con respecto a ela.

A biblioteca do centro móstrase así como un recurso a ter moi en conta .

Débase ter en conta igualmente a necesidade de traballar coas catro destrezas lingüísticas básicas (entender, falar, ler e escribir) dun xeito integrado, ben que daráselles prioridade a aquelas que se detecten como as máis deficitarias para o noso alumnado dependendo do contexto.

As materias lingüísticas, en xeral, contribúen de forma importante ao desenvolvemento e aprendizaxe do currículo por canto que son instrumentos de comunicación, soporte básico do coñecemento, vehículo para as relacións sociais e para a expresión emocional. Neste sentido, para desenvolver o currículo da materia de lingua galega e literatura, seguiranse as orientacións metodolóxicas que pasamos a enunciar:

- Adoptar un enfoque principalmente comunicativo no ensino e aprendizaxe da lingua, que faga do texto a unidade comunicativa fundamental e que favoreza o emprego do idioma, tanto oralmente como por escrito, en distintas funcións e contextos de uso. Por tanto, as habilidades e estratexias lingüísticas deben ser obxecto de especial atención sen por iso desdeñar a reflexión e o coñecemento do código lingüístico nin renunciar ao dominio das normas e usos gramaticais.

- Proporcionar e traballar con textos de distinta tipoloxía e natureza, especialmente expositivos e argumentativos.
- Promover a utilización da diversidade de fontes e recursos existentes para a obtención da información.
- Propiciar a implementación de procesos de busca guiada da información, tanto na biblioteca coma na internet ou noutros medios, así como a composición satisfactoria de textos utilizando distintos soportes.
- Propiciar, non só actividades individuais, senón tamén grupais, que favorezan o intercambio respectuoso de ideas, a elaboración de discursos argumentativos e o espírito crítico e cooperativo.
- Facer lectura, interpretación e valoración de obras literarias.
- Propiciar dinámicas que impliquen o alumnado e o leven á participación na planificación e avaliación das súas actividades.

A metodoloxía será, pois, dinámica e participativa: fomentarse o traballo conxunto de todo o grupo-clase baixo a coordinación e orientación da profesora . A función do ensinante consistirá, sobre todo, en organizar o traballo do alumnado e fomentar a aprendizaxe por descubrimento, recorrendo só o necesario ás exposicións maxistras e dinamizando o grupo-clase para que en ningún momento caia na pasividade e na recepción maquinal de contidos que se asimilan sen a máis mínima reflexión.

O método basearase fundamentalmente na lectura, análise, comentario e produción de textos de diversos tipos. Aproveitando o método de ensino unitario da lingua e a literatura, procurarase en ocasións, a coincidencia de textos para análise literaria e para análise lingüística; ademais, empregaranse outros textos non literarios para recoñecer e analizar os procesos de construción textual co obxectivo de que o alumnado elabore os seus propios textos conforme estes procedementos construtivos.

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.

Canto aos **materiais**, traballarase con libro de texto (*Lingua e Literatura 2*, de Baía Edicións / Consorcio Editorial Galego, con ISBN 978-84-9995-197-3), que as alumnas e os alumnos manexarán de xeito bastante autónomo, facendo as súas consultas guiados polo/a profesor/a, realizando as actividades e comentarios de texto que nel se propoñen e, finalmente, elaborando as súas propias notas, guións, resumos e esquemas para comprender e desenvolver os distintos temas.

O libro de texto será completado con material moi diverso e en distintos soportes:

- Fichas e cadernos de traballo;
- Presentacións dixitais preparadas pola profesora.
- Fontes bibliográficas diversas: dicionarios enciclopédicos, monografías de historia de Galiza, manuais de historia universal, coleccións de arte, atlas xeográficos, libros de divulgación, etc.
- Vídeos en DVD ou na rede.
- Páxinas web e blogs sobre aspectos literarios, históricos ou sobre temas de actualidade.
- Selección de artigos de prensa ou documentos referidos á actualidade.
- Obras literarias axeitadas á idade e madurez intelectual do alumnado.
- Selección de textos literarios (poéticos, narrativos, ensaísticos e teatrais) para a súa lectura, análise e comentario.
- Murais temáticos.

No espazo web da propia editora do libro de texto encontraremos unha batería de materiais complementarios e actividades que poderá servir de punto de partida para que o alumnado faga un manexo enriquecedor das novas tecnoloxías.

7. CRITERIOS SOBRE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

Para a avaliación terase en conta:

- O seguimento da alumna/o día a día a través do caderno e das actividades cotiás, así como a súa actitude na aula.
- As probas e traballos realizados para comprobar a realización e aproveitamento das lecturas obrigatorias.
- Asemade, o alumnado que realice actividades voluntarias organizadas ou en colaboración co Departamento de Lingua Galega e Literatura, como por exemplo, participación en xornadas, concursos orais ou escritos, revistas en papel ou dixitais, blogues, recitais de poesía, verase recompensado cunha cualificación positiva na nota da avaliación.
- As probas realizadas ao longo do trimestre para valorar a evolución do alumno/a e o seu grao de logro dos obxectivos.

A avaliación aprobarase cunha cualificación mínima de 5. Os/as alumnos/as que non alcancen este mínimo teñen a posibilidade de realizar nas semanas seguintes á avaliación aquelas probas ou actividades propostas polo profesorado para facelo, así como modificar actitudes ou hábitos de traballo na avaliación seguinte.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

A **CUALIFICACIÓN** do alumnado de segundo de bacharelato atenderá ós seguintes criterios:

- Traballo na aula e na casa (pode modificar a nota tanto positiva como negativamente) ata o máximo de **1 punto**.
- Proba da lectura,oral , correspondente a cada trimestre, na que, a través do comentario de diferentes aspectos do libro, se demostrará que se leu e que se comprendeu a obra. Este exame valorarase de 0 **ata 1 como máximo** e sumarase á nota de avaliación, Ademais o alumnado poderá ler outro libro, de xeito voluntario, que suporía sumar 0'5 puntos á nota da avaliación. Tanto o libro obrigatorio como o optativo serán escollidos de entre os da lista que se adxunta a continuación.
- Nesta proba tamén se valora o nivel oral da lingua, así como no decorrer do día a día na aula. Na cualificación final suma **ata 1 punto**.
- Dúas probas escritas por trimestre nas que o alumnado mostre os seus coñecementos e a súa correcta expresión axeitada á normativa.Esta proba cualificarase **cun máximo de 7 puntos**.
- Estas dúas probas farán media, pero nunca con menos de 4, e a media das dúas debe **acadar o cinco** .
- Habrá exames de recuperación se non se supera o 4.

A media das tres avaliacións ten que ser como mínimo de 5 para considerar a materia aprobada.

En resumo a nota da avaliación conformarase de acordo coas porcentaxes indicadas

70%	Media das probas escritas/adaptación modelo ABAU/
10%	Expresión oral
10%	Lectura dun libro
10%	Traballos de avaliación feitos na casa e na aula.

- **Na proba extraordinaria de xuño** entrarán todos os contidos vistos ao longo do curso,será de idénticas características ao modelo ABAU2023.Os criterios de avaliación serán os mesmos das probas ABAU 2023 e , para aprobar a materia, deben obter como mínimo, un 5 e esta nota supón o 100%da cualificación da avaliación extraordinaria.

CORRECCIÓN LINGÜÍSTICA Ademais dos contidos de cada pregunta, tamén se terá en conta a corrección lingüística do exame, que se aplicará a todas as preguntas, excepto a 2.

Polo tanto, sobre a cualificación global poderase descontar ata un máximo de 2 puntos por erros. Unha palabra escrita incorrectamente de forma reiterada só se contabilizará unha vez. Isto non é aplicable á incorrecta colocación dos pronomes, ao emprego de tempos compostos nin á acentuación diacrítica.

Tipos de erros:

- **Moi graves:** Desconto 0'2 puntos cada un. Solucións alleas ao estándar no nivel morfolóxico e sintáctico, por exemplo o uso de tempos compostos ou a incorrecta colocación dos clíticos. Tamén se considerarán faltas moi graves outro tipo de erros sintácticos, como por exemplo os anacolutos.
- **Graves:** Desconto 0'1 puntos cada un. Solucións alleas ao estándar no nivel léxico, por exemplo o emprego de formas como *silla, *hasta ou *random... Tamén se considerará falta grave a incorrecta acentuación diacrítica.
- **Leves:** Desconto 0'05 puntos cada un. Solucións ortográficas contrarias ao estándar vixente (b/ v, h, *ourense), acentuación non diacrítica, contraccións, etc. Cada dous erros deste tipo descontan, polo tanto, unha décima (0,1).

8-INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Resulta obvio que cómpre realizar un seguimento da propia Programación Didáctica. Esta debe ser un documento completo, pero tamén flexible, para servir de ferramenta útil no proceso de ensino-aprendizaxe. A súa concreción variará en función de diversas circunstancias, especialmente das características e necesidades educativas do alumnado concreto co que se traballe cada curso. Para isto levaranse a cabo análises e valoracións, así como propostas de mellora en diferentes momentos do curso.

A principios do mesmo, a avaliación inicial ofrecerá uns valiosos datos para modificar os aspectos da presente Programación Didáctica que se consideren oportunos, co obxecto de axustarse á realidade do alumnado co que se traballará.

Nas reunións de Departamento realizarase periodicamente un seguimento do desenvolvemento da mesma. Para iso teranse en conta tanto a consecución dos obxectivos como o desenvolvemento das actividades.

Cada trimestre, despois de coñecer os resultados do alumnado e como estes se concretan nas cualificacións, será o momento de facer unha valoración do desenvolvemento da programación e planificar as accións educativas que se consideren oportunas, co obxectivo de atender de maneira especial os aspectos en que o alumnado presente maiores dificultades.

Outro momento fundamental para a avaliación da presente Programación Didáctica será o final do curso. Para esa avaliación terase en conta, en primeiro lugar, o grao de cumprimento da propia Programación. En segundo lugar, valoraranse os resultados globais do alumnado. Para que a avaliación sexa máis completa, terase en conta o grao de satisfacción do profesorado coa mesma. Deste proceso avaliativo extraeranse as propostas de modificación e mellora para a Programación Didáctica do vindeiro curso. Potenciaranse os aspectos que ofrezan mellores resultados e maior satisfacción, ao mesmo tempo que se atenderán especialmente aqueles en que o alumnado presente maiores carencias ou dificultades.

9-. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.

O Departamento de Lingua e Literatura Galega participará, sempre que sexa posíbel e o permita a dispoñibilidade horaria do profesorado adscrito ao mesmo, no proceso de recuperación de materias pendentes a través das clases de reforzo para o alumnado con materias pendentes, onde se traballarán unha serie de actividades, comentarios de textos e cuestións teóricas que lle faciliten ao alumnado a preparación e asimilación dos contidos mínimos da materia. De non ser posíbeis esas clases de reforzo, a profesora ou profesor do alumnado que teña a materia de Lingua Galega e Literatura de 1.º de Bacharelato pendente poderá así mesmo facilitar fichas coas actividades que considere convenientes.

O Departamento poderá realizar dúas probas escritas de avaliación, con carácter voluntario, durante o curso (serán na semana do 9 ó 15 de decembro, e do 15 ó 19 de marzo)e unha final no mes de maio entre os días 10 e o 12 . Acadar a cualificación de aprobado nestas probas significará a superación da materia pendente. Ademais, cada alumno e alumna deberá demostrar ter realizado unha lectura atenta e comprensiva de determinados libros que determinará o Departamento.

Farase esta proba a partir dos contidos mínimos establecidos.

CONTIDOS MÍNIMOS

Serán tidos en conta os seguintes contidos conceptuais:

Lingua e sociedade

- .Estereotipos e prexuízos lingüísticos :a súa repercusión nos usos.
- Historia da normativización: a construción da variedade estándar.Interferenciase desviacións da norma.
- O galego, lingua en vías de normalización.
- O galego no primeiro terzo do século XX:características lingüísticas fundamentais.Contexto histórico e situación sociolingüística.
- O galego de 1936 a 1978: características lingüísticas fundamentais.Contexto histórico e situación sociolingüística.
- O galego a finais do século XX e comezos do XXI:características lingüísticas fundamentais. Contexto histórico e situación sociolingüística.

Estudo da lingua:

- A fonética e fonoloxía do galego.
- Coñecemento das diferentes clases de palabras, das características morfolóxicas das mesmas e dos seus usos e valores: o substantivo, o adxectivo,pronomes persoais relativos, interrogativos, exclamativos, artigos, demostrativos, posesivos, identificadores, ordinais, cuantificadores, o verbo, as formas non persoais do verbo,adverbios , preposicións, conxuncións.Os conectores.

Literatura:

- A poesía das Irmandades da Fala.Características , autores e obras representativas.
- A poesía de vangarda.Características, autores e obras representativas.
- A prosa de primeiro terzo do XX: as Irmandades e o Grupo Nós(narrativa, ensaio e xornalismo).
- O teatro do primeiro terzo do XX: Irmandades, vangardas e Grupo Nós.
- A poesía entre 1936 e1975: a Xeración do 36,a Promoción de Enlace, a Xeración das Festas Minervais.
- A prosa entre 1936 e 1975: os renovadores da prosa(Fole, Blanco Amor, Cunqueiro e Neira Vilas).
- A Nova Narrativa Galega.Características , autores e obras representativas.
- O teatro galego entre 1936 e1975:a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.
- A literatura do exilio entre 1936 e 1975: poesía, prosa e teatro.
- A poesía de fins do XX e comezos do XXI.Temas e autores dos 80 e dos 90.Poetas e tendências actuais máis relevantes.
- A prosa de fins do XX e comezos do XXI.Temas e autores dos 80 e dos 90.Prosistas e tendencias actuais máis relevantes.
- O teatro de fins do XX e comezos do XXI.Temas e autores dos 80 e dos 90.Dramaturgos, tendências e compañías actuais máis relevantes.

Comunicación oral.Escoitar e falar

- Produción de textos orais con coherencia, cohesión, adecuación ,presentación e corrección ortográficas.

Comunicación escrita.Ler e escribir

- Produción de textos escritos con coherencia, cohesión, adecuación ,presentación e corrección ortográficas.

11- DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS E COLECTIVAS QUE SE PODEN ADOPTAR.

Non se vai realizar ningunha proba específica como avaliación inicial . O que si faremos será repasar moitos dos contidos vistos no ano pasado.

12. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

O Departamento de Lingua e Literatura Galega favorecerá a implantación e funcionamento de todas as medidas que dentro da organización académica do centro se poidan levar a cabo para atender as necesidades do alumnado que presente problemas académicos. As actividades desenvolvidas contarán coa correspondente avaliación continua das aprendizaxes.

13. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS TRABALLADOS.

A materia de Lingua galega e literatura é unha disciplina privilexiada para o traballo dos elementos transversais. Priman as actividades de comprensión lectora, a expresión oral e escrita, de comunicación audiovisual, coas tecnoloxías da información e da comunicación como ferramentas imprescindibles para o proceso de ensino-aprendizaxe.

As actividades relacionadas coa sociolingüística e a literatura son favorecedoras do emprendemento e da educación cívica. A igualdade efectiva entre as persoas e a non discriminación por calquera circunstancia social ou persoal ten os seus mecanismos de aprendizaxe nas mesmas estratexias da análise sociolingüística. Ademais, o propio deseño do libro de texto de Baía Edicións / Consorcio Editorial Galego para 2.º de Bacharelato explicita actividades en relación cos criterios de avaliación e os indicadores de logro referidos á da igualdade efectiva entre homes e mulleres, así como a prevención da violencia de xénero.

O coñecemento e a análise da situación sociolingüística e das diferentes etapas da historia da lingua e da literatura promoven a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia e o respecto aos dereitos humanos. Como exemplos sobranceiros podemos poñer os contidos curriculares e as actividades relacionadas coas obras literarias de autores e autoras como Ramón Cabanillas, Antón Villar Ponte, Castelao, Luís Seoane, Eduardo Blanco Amor, Manuel María, Celso Emilio Ferreiro, María Xosé Queizán, Uxío Novoneyra, Bernardino Graña, Ana Romaní, Teresa Moure, María Reimóndez, Antón Lopo e un longuísimo etcétera.

O estudo da traxectoria e obra literaria das autoras nomeadas e dalgún dos autores facilitarán a reflexión sobre estereotipos que supoñen discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero. Favorécese así a visibilidade da realidade homosexual e todas aquelas opcións diferentes da convencional heterosexual.

A organización e o desenvolvemento curricular da materia de Lingua galega e Literatura procura a participación do alumnado en actividades que lle permitan afianzar aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a autoconfianza e o sentido crítico. Falamos de actividades como recitais, representacións teatrais, debates, concursos de contacontos, xornadas sobre aspectos culturais, clubs de lectura,

14-ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES DO DEPARTAMENTO DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS.

Estas actividades son susceptibles de sufrir modificacións ao longo do curso.

ACTIVIDADES DO SEMINARIO DE GALEGO PARA O CURSO 2022/2023	NIVEIS	DATA APROXIMADA
ROTEIRO OS ANCARES		
RECITADO MANUEL MARÍA	1º ESO 2º ESO	MES DE OUTUBRO
VISIONADO DALGUNHA PELÍCULA	BACHARELATO ESO	SEN ESPECIFICAR

FESTIVAL DE NADAL	CALQUERA NIVEL	MES DE DECEMBRO
HOMENAXE ROSALÍA DE CASTRO	CALQUERA NIVEL	FEBREIRO
RECITADO POÉTICO.CANTIGAS MEDIEVAIS.	3º ESO	MAIO
PROGRAMA DE RADIO	CALQUERA NIVEL.	2º E 3º TRIMESTRE.
ASISTENCIA A REPRESENTACIÓNS TEATRAIS	CALQUERA NIVEL	SEN ESPECIFICAR
ACTIVIDADES RELACIONADAS CON NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA	CALQUERA NIVEL	Ó LONGO DO CURSO.
VIAXE CULTURAL PORTUGAL	TERCEIRO TRIMESTRE	ESO

15-MECANISMOS DE REVISIÓN , DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS

DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

A avaliación da programación didáctica é un dos aspectos fundamentais do traballo docente, xa que permite determinar con exactitude os puntos fracos e as fortalezas do traballo desenvolvido ao longo de todo un curso académico.

A adecuada posta en marcha de mecanismos de avaliación da programación propiciarán unha notábel mellora do traballo nas aulas. Porén, debemos ter en conta que materiais, metodoloxías, recursos, actividades etc. que funcionan durante un curso poden non facelo no seguinte, posto que o factor humano do alumnado e a súa diversidade xoga un papel determinante no noso traballo diario. Para tratar de paliar no mínimo estes inconvenientes debemos contar cun bo repertorio de materiais flexíbeis e apoiarnos en metodoloxías que permitan as adaptacións curriculares que sexan precisas.

Á hora de avaliarmos o cumprimento da programación debemos considerar unha serie de indicadores de logro que teñan en conta como mínimo os seguintes elementos: obxectivos, contidos, consecución dos estándares de aprendizaxe, contribución aos obxectivos xerais da etapa, contribución ao desenvolvemento das competencias clave, procedementos e instrumentos de avaliación, factores que favoreceron o cumprimento da programación / causas de non cumprimento, reflexión sobre as posíbeis situacións imprevistas acontecidas ao longo do curso e propostas de mellora.

Modelo de avaliación da programación didáctica

Docente:			Curso e grupo:	
Puntos fortes da programación	Puntos fracos da programación	Aspectos a manter no próximo curso	Aspectos a mellorar no próximo curso	

Cumprimento dos obxectivos xerais da programación				
Desenvolvemento das unidades didácticas				
Desenvolvemento das actividades programadas				
Funcionamento das metodoloxías aplicadas				
Utilización de recursos e materiais didácticos				
Consecución dos estándares de aprendizaxe				
Funcionamento dos procedementos de avaliación				
Pertinencia dos instrumentos de avaliación				
Eficacia das medidas de recuperación				
Contribución ao desenvolvemento das competencias clave				
Contribución ao desenvolvemento dos obxectivos xerais de etapa				
Dinámica do grupo				
Participación en actividades extraescolares e complementarias				
Medidas de atención á diversidade				
Favorecemento da multidisciplinaria				
Favorecemento do tratamento integrado de linguas				
Factores que favoreceron o cumprimento da programación				
Causas de non cumprimento da programación				

16-INFORMACIÓN ÁS FAMILIAS.

Esta programación vai estar exposta na páxina web do centro.

O alumnado xa é informado a principios de curso dos criterios de avaliación e os pais poden pedir calquera aclaración que precisen nas horas de titoría.

Polo demais tamén se adxunta a esta programación un anexo especial pais onde se explican pormenorizadamente os procedementos e instrumentos de avaliación, os criterios de cualificación, os mínimos esixiblese a recuperación de pendentes.

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DE 2º ESO

1-INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Ver páxinas iniciais desta programación.

2-CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.CONCRECIÓN QUE RECOLLA A RELACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DA MATERIA QUE FORMAN PARTE DOS PERFÍS COMPETENCIAIS.

Competencias clave

As competencias veñen definidas pola Unión Europea (*Recomendación do Parlamento europeo e do Consello de 18 de decembro de 2006 sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente, 2006/962/CE*) como “unha combinación de coñecementos, capacidades e actitudes adecuadas ao contexto. As competencias clave son aquelas que todas as persoas precisan para a súa realización e desenvolvemento persoais, así como para a cidadanía activa, a inclusión social e o emprego”. A Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económico (OCDE) determinou a través do informe *Definición e selección de competencias* (1999, 2003) que unha competencia é “a capacidade de responder demandas complexas e levar a cabo tarefas diversas de forma adecuada” dado que “supón unha combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivación, valores éticos, actitudes, emocións e outros compoñentes sociais e de comportamento que se mobilizan conxuntamente para lograr unha acción eficaz”.

A introdución do concepto de “competencias clave para a aprendizaxe permanente” implica unha total renovación do proceso de ensino-aprendizaxe posto que o foco da educación se traslada desde a adquisición de contidos propia dun sistema de ensino tradicional até o “saber facer” promulgado polas competencias. O coñecemento como ben abstracto deixa de ter sentido se non conta cunha adecuada transferencia á práctica . Esta renovación pretende, ademais, potenciar entre a cidadanía o modelo educativo da aprendizaxe ao longo de toda a vida.

Ao tempo, a *Recomendación do Parlamento Europeo e do Consello de 18 de decembro de 2006 sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente (2006/962/CE)* delimita un total de sete temas comúns ao marco de referencia competencial que deben ser tidos en conta para mellorar o proceso de adquisición de competencias e para favorecer a mencionada aprendizaxe ao longo de toda a vida.

- Pensamento crítico.
- Creatividade.
- Capacidade de iniciativa.
- Resolución de problemas.
- Avaliación de riscos.

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

- Toma de decisións.
- Xestión construtiva dos sentimentos.

A Unión Europea recoñece oito competencias básicas: comunicación en lingua materna, comunicación en linguas estranxeiras, competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, competencia dixital, aprender a aprender, competencias sociais e cívicas, sentido da iniciativa e espírito de empresa e conciencia e expresión culturais.

Pola súa parte o Ministerio de Educación, cultura e deporte (*Orde ECD/65/2015*) e a Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria (*Decreto 86/2015*) recoñecen as seguintes sete competencias:

1. Comunicación lingüística (CCL)¹.
2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).
3. Competencia dixital (CD).
4. Aprender a aprender (CAA).
5. Competencias sociais e cívicas (CSC).
6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
7. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

A aprendizaxe baseada en competencias debe caracterizarse pola súa transversalidade, o seu dinamismo e o seu carácter integral. Todas as materias deben traballar todas as competencias e ter como fin último a consecución de todas elas no seu máis alto grao, proceso que se desenvolverá ao longo de toda a vida.

A necesidade de traballar as competencias de forma transversal, dinámica e integral motiva que o traballo docente se desenvolva a través de situacións de aprendizaxe e de actividades de aprendizaxe integradas. Estes dous elementos resultan de particular utilidade nas materias do ámbito lingüístico e, nomeadamente, no caso da materia de Lingua Galega e Literatura. As situacións de aprendizaxe desenvólvense no noso libro, principalmente, a través dos bloques de Expresión Escrita e de Expresión Oral que forzan o alumnado á activación dun elevado número de recursos e destrezas tanto activas como pasivas.

Resumimos, a seguir, os elementos definitorios (clasificados en coñecementos, destrezas ou habilidades e actitudes e valores) das competencias clave segundo a *Orde ECD/65/2015 pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato*.

	Coñecementos	<ul style="list-style-type: none"> – Sobre o compoñente lingüístico: léxico, gramática, semántica, fonoloxía, ortografía e ortoépica. – Sobre o compoñente pragmático-discursivo –
--	--------------	---

¹ Neste documento empregaremos as siglas que aquí aparecen para abreviar as competencias por seren as que se utilizan no *Decreto 86/2015*. Con todo, no noso libro de texto usamos unha clave simplificada cuxa lenda aparece no pé de páxina de todas as fichas de Reforzo de competencias.

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

CCL		que inclúe as dimensións sociolingüística, pragmática e discursiva– e o sociocultural – coñecemento do mundo e dimensión intercultural–.
	Destrezas	<ul style="list-style-type: none"> – Lectura. – Alfabetización múltiple.
	Actitudes	<ul style="list-style-type: none"> – Respecto á normas de convivencia. – Exercicio activo da cidadanía. – Desenvolvemento dun espírito crítico. – Respecto aos dereitos humanos e ao pluralismo. – Concepción do diálogo como ferramenta primordial para a convivencia, a resolución de conflitos e o desenvolvemento das capacidades afectivas en todos os ámbitos. – Curiosidade, interese e creatividade cara á aprendizaxe e o recoñecemento das destrezas inherentes tales como a lectura, a conversa, a escritura etc. como fontes de pracer relacionadas co desfrute persoal e cuxa promoción e práctica son tarefas esenciais no reforzo da motivación cara á aprendizaxe.
CMCCT	Coñecementos	<ul style="list-style-type: none"> – Os números. – As medidas e as estruturas. – As operacións e as representacións matemáticas. – A comprensión dos termos e dos conceptos matemáticos. – A física. – A química. – A bioloxía. – A xeoloxía. – A tecnoloxía.
	Destrezas	<ul style="list-style-type: none"> – Aplicación dos principios e procesos matemáticos en contextos sociais, persoais, profesionais ou científicos. – Emisión de xuízos fundados. – Seguimento de cadeas argumentais na realización de cálculos. – Análise de gráficos e representacións matemáticas. – Manipulación de expresións alxébricas. – Utilización e manipulación de ferramentas e máquinas tecnolóxicas. – Uso de datos e procesos científicos para

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

		alcanzar un obxectivo: identificación de preguntas, resolución de problemas, chegada a conclusións e toma de decisións baseadas en probas e argumentos.
	Actitudes	<ul style="list-style-type: none"> – Rigor. – Respecto aos datos. – Veracidade. – Asunción de criterios éticos asociados á ciencia e á tecnoloxía. – Interese pola ciencia. – Apoio á investigación científica. – Valoración do coñecemento científico. – Sentido de responsabilidade en relación coa conservación dos recursos naturais e coas cuestións ambientais. – Adopción dunha actitude adecuada para lograr unha vida física e mental saudábel nun contorno natural e social.
CD	Coñecementos	<ul style="list-style-type: none"> – Linguaxe específica básica: textual, numérica, icónica, visual, gráfica e sonora, así como as súas pautas de decodificación e de transferencia. – Acceso ás fontes e ao procesamento de información. – Coñecemento dos dereitos e as liberdades que asisten as persoas no mundo dixital.
	Destrezas	<ul style="list-style-type: none"> – Aquelas relacionadas co acceso á información, co procesamento e uso para a comunicación, coa creación de contidos, coa seguridade e coa resolución de problemas en contextos formais, informais e non formais. – Uso habitual dos recursos tecnolóxicos dispoñíbeis. – Avaliación e selección de novas fontes de información e innovacións tecnolóxicas.
	Actitudes	<ul style="list-style-type: none"> – Actitude activa, crítica e realista cara ás novas tecnoloxías e aos medios tecnolóxicos. – Valoración das fortalezas e das debilidades da tecnoloxía. – Respecto de principios éticos no uso da tecnoloxía. – Participación e traballo colaborativo. – Motivación e curiosidade pola aprendizaxe. – Mellora no uso das tecnoloxías.
		<ul style="list-style-type: none"> – Sobre os procesos mentais implicados na aprendizaxe

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

CAA	Coñecementos	<ul style="list-style-type: none"> – Sobre o proceso de aprendizaxe persoal desde tres dimensións: <ul style="list-style-type: none"> • Coñecemento que ten o/a estudante acerca do que sabe o descoñece, do que é quen de aprender, do que lle interesa etc. • Coñecemento da disciplina en que se localiza a tarefa de aprendizaxe e o coñecemento do contido concreto e das demandas da propia tarefa • Coñecemento sobre as distintas estratexias posíbeis para afrontar a tarefa
	Destrezas	<ul style="list-style-type: none"> – Estratexias de planificación que reflectan a meta de aprendizaxe perseguida. – Estratexias de supervisión que permitan examinar a adecuación das accións que se están desenvolvendo. – Estratexias de avaliación que analicen tanto o proceso como os resultados.
	Actitudes	<ul style="list-style-type: none"> – Motivación. – Confianza.
	Coñecementos	<ul style="list-style-type: none"> – Códigos de conduta e usos xeralmente aceptados nas diversas sociedades e contornos. – Tensións sociais e grupos de cambio. – Conceptos relativos ao individuo, ao grupo, á organización do traballo, á igualdade e á non discriminación entre homes e mulleres e entre diferentes grupos étnicos ou culturais, á sociedade e á cultura. – Comprensión das dimensións intercultural e socioeconómica das sociedades europeas. – Percepción das identidades culturais e nacionais como un proceso sociocultural dinámico e cambiante, en interacción coa identidade europea. – Coñecemento crítico dos conceptos de democracia, xustiza, igualdade, cidadanía e dereitos humanos e civís así como a formulación destes dereitos nas Constitución española, na Carta dos dereitos fundamentais da Unión Europea e en declaracións internacionais e a súa aplicación institucional a escala local, rexional, nacional, europea e internacional. – Coñecemento dos acontecementos contemporáneos. – Coñecemento dos acontecementos máis

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

CSC		<p>destacados e das principais tendencias nas historias nacional, europea e mundial.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Comprensión dos procesos sociais e culturais de carácter migratorio que implican a existencia de sociedades multiculturais no mundo globalizado.
	Destrezas	<ul style="list-style-type: none"> – Capacidade de comunicarse dunha maneira construtiva en distintos contornos sociais e culturais. – Tolerancia. – Expresión e comprensión de puntos de vista diferentes. – Negociación sabendo inspirar confianza e sentir empatía. – Habilidade para interactuar eficazmente no ámbito público. – Habilidade para manifestar solidariedade e interese por resolver os problemas que afecten ao contorno escolar e á comunidade. – Reflexión crítica e creativa. – Participación construtiva nas actividades da comunidade ou do ámbito mediato e inmediato. – Toma de decisións nos contextos local, nacional ou europeo, en particular, mediante o exercicio do voto e da actividade social e cívica.
	Actitudes	<ul style="list-style-type: none"> – Seguridade nun/nunha mesmo/a. – Integridade. – Honestidade. – Interese polo desenvolvemento socioeconómico e pola súa contribución a un maior benestar social da poboación. – Interese pola comunicación intercultural, a diversidade de valores e o respecto ás diferenzas. – Disposición a superar os prexuízos. – Pleno respecto dos valores humanos. – Vontade de participar na toma de decisións democráticas a todos os niveis. – Manifestación do sentido da responsabilidade. – Comprensión e respecto dos valores compartidos necesarios para garantir a cohesión da comunidade. – Respecto dos principios democráticos. – Actividades cívicas. – Apoio á diversidade e cohesión social

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

		<ul style="list-style-type: none"> – Apoio ao desenvolvemento sustentábel. – Vontade de respectar os valores e a intimidade dos demais. – Recepción reflexiva e crítica da información procedente dos medios de comunicación.
CSIEE	Coñecementos	<ul style="list-style-type: none"> – Capacidade de recoñecer as oportunidades existentes para as actividades persoais, profesionais e comerciais. – Comprensión das liñas xerais que rexen o funcionamento das sociedades, as organizacións sindicais e empresariais. – Comprensión das liñas xerais económicas e financeiras. – Organización e procesos empresariais. – Deseño e implementación dun plan (a xestión de recursos humanos e/ou financeiros). – Postura ética das organizacións e coñecemento de como estas poden sr un impulso positivo, por exemplo, mediante o comercio xusto e as empresas sociais.
	Destrezas	<ul style="list-style-type: none"> – Capacidade de análise. – Capacidades de planificación, organización, xestión e toma de decisións. – Capacidade de adaptación ao cambio e resolución de problemas. – Comunicación, presentación, representación e negociación efectivas. – Habilidade para traballar tanto individualmente como dentro dun equipo. – Participación, capacidade de liderado e delegación. – Pensamento crítico e sentido da responsabilidade. – Autoconfianza, avaliación e autoavaliación. – Manexo da incerteza e asunción e xestión do risco.
	Actitudes	<ul style="list-style-type: none"> – Predisposición a actuar dunha forma creadora e imaxinativa. – Autocoñecemento e autoestima. – Autonomía e independencia. – Interese e esforzo. – Espírito emprendedor. – Iniciativa, pro-actividade e innovación tanto na vida privada e social como na profesional – Motivación e determinación á hora de cumprir

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

		<p>uns obxectivos tanto persoais como colectivos e/ou laborais.</p>
CCEC	Coñecementos	<ul style="list-style-type: none"> – Sobre a herdanza cultural (patrimonio cultural, histórico-artístico, literario, filosófico, tecnolóxico, ambiental etc.) a escala local, nacional e europea e o seu lugar no mundo. – Sobre a concreción da cultura en diferentes autores/as e obras, así como en diferentes xéneros e estilos, tanto das belas artes como doutras manifestacións artístico-culturais da vida cotiá. – Sobre técnicas, recursos e convencións das diferentes linguaxes artísticas. – Identificación das relacións existentes entre as diferentes manifestacións artísticas e a sociedade. – Sobre a evolución do pensamento, as correntes estéticas, as modas e os gustos. – Sobre a importancia representativa, expresiva e comunicativa dos factores estéticos na vida cotiá.
	Destrezas	<ul style="list-style-type: none"> – Aplicación de diferentes habilidades de pensamento, perceptivas, comunicativas, de sensibilidade e de sentido estético para poder comprender, emocionarse e desfrutar coas manifestacións artísticas. – Iniciativa. – Imaxinación e creatividade expresadas a través de códigos artísticos. – Capacidade de empregar distintos materiais e técnicas no deseño de proxectos. – Habilidades de cooperación. – Toma de conciencia da importancia de apoiar e apreciar as contribucións alleas.
	Actitudes	<ul style="list-style-type: none"> – Interese, recoñecemento e respecto polas diferentes manifestacións artísticas e culturais, e pola conservación do patrimonio. – Valoración da liberdade de expresión, do dereito á diversidade cultural, do diálogo entre culturas e sociedades e da realización de experiencias artísticas compartidas. – Interese por participar na vida cultural e por comunicar e partillar coñecementos, emocións e sentimentos a partir de expresións artísticas.

5.1. As competencias clave e a materia de Lingua Galega e Literatura

A materia de Lingua Galega e Literatura favorece a posta en práctica das competencias básicas e, por tanto, contribúe poderosamente ao seu desenvolvemento no alumnado non só no que á competencia en comunicación lingüística se refire senón tamén canto ás seis restantes.

A seguir, presentamos unha breve xustificación de como pode a nosa materia contribuír ao proceso de desenvolvemento competencial retomando aqueles descritores das competencias anteriormente expostos que poden ser especificamente abordados desde a Lingua Galega e Literatura.

▪ **Comunicación lingüística**

Como xa sinalamos, resulta evidente que esta é a competencia á que máis e mellor pode contribuír a nosa materia. Por tanto, non cómpre incidirmos nos aspectos que poden ser postos en práctica a través de Lingua Galega e Literatura, mais si debemos sinalar que a plena competencia en comunicación lingüística precisa tamén de destrezas que permitan que certos saberes das áreas de lingua actúen como vasos comunicantes que faciliten o proceso de aprendizaxe do alumnado e que proporcionen, á fin, un mellor aproveitamento de determinados conceptos e estruturas.

Alén disto, hai que recalcar a relevancia do desenvolvemento da comprensión lectora. A lectura aparece integrada como habilidade básica desta competencia, mais tamén se lle recoñece o valor instrumental imprescindible para a consecución das restantes competencias e, en xeral, de calquera das actividades que garden relación non só coa educación, senón co desenvolvemento vital persoal.

- Coñecementos sobre o compoñente lingüístico (léxico, gramática, semántica, fonoloxía, ortografía e ortoépica), sobre o compoñente pragmático-discursivo e sobre o compoñente sociocultural.
- Desenvolvemento das estratexias de mellora da lectura e de comprensión lectora.
- Promoción de elementos que faciliten a alfabetización múltiple.
- Adquisición de valores como o respecto á normas de convivencia, o exercicio activo da cidadanía, o desenvolvemento dun espírito crítico, o respecto aos dereitos humanos e ao pluralismo e a concepción do diálogo como ferramenta primordial para a convivencia, a resolución de conflitos e o desenvolvemento das capacidades afectivas en todos os ámbitos.
- Curiosidade, interese e creatividade cara á aprendizaxe e o recoñecemento das destrezas inherentes como a lectura, a conversa, a escritura etc. como fontes de pracer relacionadas co desfrute persoal.

▪ **Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía**

Tradicionalmente esta foi unha das competencias cuxo desenvolvemento resultou desbotado desde as materias da área lingüística dado que se lles presupuña a estas unha menor capacidade de actuación; porén, o desenvolvemento do razoamento e do pensamento lóxico e a súa aplicación a

tarefas claramente integradas nos nosos plans curriculares –como, por exemplo, a análise sintáctica– requiren claramente do desenvolvemento destas destrezas.

- Coñecementos sobre os números, a mellora da comprensión dos termos nos conceptos matemáticos, as representacións matemáticas como as gráficas
- Habilidades como a emisión de xuízos fundados, o seguimento de cadeas argumentais, a análise de gráficos e doutras representacións matemáticas, o uso de datos e de procedementos científicos para a consecución dun obxectivo que inclúa a chegada a conclusións e a toma de decisións seguindo un razoamento dedutivo
- O rigor, o respecto aos datos, a veracidade, a valoración do coñecemento científico etc.

▪ Competencia dixital

A competencia dixital é un dos eixos do desenvolvemento competencial necesario para desenvolverse como cidadán e cidadá activo e integrado na sociedade actual. Desde a materia de Lingua Galega e Literatura, da mesma maneira que desde as outras áreas lingüísticas, un dos puntos fortes do desenvolvemento desta competencia pasa por ofrecer ao alumnado destrezas de busca, de síntese e de análise de información, para alén do manexo competente de diferentes ferramentas e recursos informáticos.

- Adquisición de coñecementos sobre linguaxes e códigos específicos así como seus procesos de decodificación e de transferencia; acceso a fontes de información e establecemento de parámetros adecuados de busca, selección e procesamento da información.
- Interese por participar en traballos colaborativos, motivación e curiosidade pola aprendizaxe e tamén mellora do uso das tecnoloxías.

▪ Aprender a aprender

Aprender a aprender é unha das competencias con máis alto grao de transversalidade cuxa progresión nas destrezas que require garante a consecución dun obxectivo de alto nivel: o recoñecemento do alumno ou da alumna como aprendiz e a análise dos seus puntos fortes e das fraquezas que presenta no seu modo de abordar a nosa materia e as materias restantes.

A adquisición de destrezas suficientes nesta competencia asegura a consecución duns mecanismos de aprendizaxe eficaces e aplicábeis a todos os ámbitos vitais.

- Coñecementos sobre estratexias de resumo, análise e síntese que permiten o deseño de estratexias de aprendizaxe que permiten unha abordaxe eficaz de diferentes campos e saberes.
- Desenvolvemento de estratexias de planificación, supervisión e avaliación das tarefas levadas a cabo.
- Potenciación da motivación e da confianza.

▪ Competencias sociais e cívicas

Trátase dunha das competencias máis intrinsecamente relacionadas co currículo de Lingua Galega e Literatura, xa que a integración neste dos bloques de Lingua e sociedade e de Coñecemento literario fan que a explicación dun e doutro ámbito beban directamente das fontes da interpretación e de análise da sociedade en que se insiren.

Alén dos coñecementos directamente vinculados coa historia de Galiza, o tratamento desta competencia desde a nosa materia tamén debe ter con conta o desenvolvemento de actitudes cívicas claramente apreciábeis no decorrer diario das aulas e no desenvolvemento de actividades como, por exemplo, os debates.

- Adquisición de coñecementos relativos á vida segundo os parámetros dunha determinada sociedade; percepción das identidades culturais e nacionais como un proceso sociocultural dinámico e cambiante; coñecemento dos acontecementos contemporáneos e dos principais acontecementos históricos a nivel tanto local como mundial; comprensión dos fenómenos migratorios.
- Desenvolvemento das destrezas necesarias para comunicarse de forma eficaz en calquera ámbito social ou persoal; a capacidade de negociación; a realización de intervencións en público adecuadas; a reflexión crítica e creativa.
- Potenciación de actitudes como a autoconfianza, a integridade, o interese pola comunicación intercultural, a tolerancia, a disposición a superar preconceitos, o sentido da responsabilidade e a reflexión acerca das mensaxes transmitidas polos medios de comunicación.

▪ Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

Na sociedade actual resulta imprescindible formar persoas que dispoñan das ferramentas necesarias para se integraren nela como axentes activos e participativos, con capacidade para tomaren as súas propias decisións.

Ademais do factor directamente relacionado co desenvolvemento económico e empresarial, o tratamento desta competencia na nosa materia favorece o desenvolvemento da conciencia da avaliación de riscos e da toma de decisións e a capacidade de se comunicar de forma eficaz en calquera ámbito.

- Adquisición e mellora de destrezas como a capacidade de análise e de planificación, a organización e a toma de decisións, a capacidade de adaptación ao cambio e a resolución de problemas, a adquisición de destrezas de comunicación e negociación efectivas, a habilidade para traballar individualmente ou dentro dun equipo, o desenvolvemento do pensamento crítico.
- Valores como a potenciación da creatividade e das solucións imaxinativas, a autoestima, a autonomía e o esforzo, a motivación á hora de cumprir uns obxectivos sexan estes persoais, académicos ou laborais.

▪ Conciencia e expresións culturais

Finalmente, a competencia en conciencia e expresións culturais, ao igual que acontece coa competencias sociais e cívicas, mantén unha relación máis estreita da nosa materia co currículo. O achegamento ao feito literario, o estudo de épocas e períodos artísticos tanto propios como vinculante coa historia europea constitúen unha parte importante da nosa materia.

Alén do coñecemento sobre os xéneros literarios, os seus códigos estéticos e o seu desenvolvemento histórico, esta competencia tamén se practica mediante a creación de textos de intención literaria.

- Adquisición de coñecementos de historia da cultura desde diferentes disciplinas artísticas incluída a literatura, o coñecemento de autores/as, obras e estilos representativos incluíndo o coñecemento de autores/as actuais, a identificación das relacións entre as manifestacións artísticas e as sociedades en que se insiren, os coñecementos sobre a evolución das ideas estéticas e dos gustos e convencións.
- Potenciación da imaxinación e desenvolvemento do pensamento creativo, traballo en equipo, iniciativa.
- Actitudes como a valoración da liberdade de expresión, o dereito á diversidade cultural, o respecto polas diferentes manifestacións culturais e artísticas e o interese por participar da vida cultural da comunidade.

3-CONCRECIÓN , DE SER O CASO, DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

3.1. Obxectivos xerais de etapa (*Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia*).

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

3.2. Contribución da materia de Lingua Galega e Literatura á consecución dos obxectivos xerais de etapa

O desenvolvemento da LOMCE implica a desaparición dos obxectivos de área e a implementación dos catorce obxectivos xerais incluídos no apartado anterior, aos cales deben contribuír activamente todas as materias que conforman a ESO.

As materias do ámbito lingüístico están excepcionalmente dotadas para axudar á consecución dos obxectivos da Educación Secundaria Obrigatoria, xa que, alén dos contidos curriculares que lles corresponden de forma directa, a integración doutro tipo de contidos mediante textos, debates, actividades de creación literaria etc. resulta especialmente doada e facilita o desenvolvemento de situacións de aprendizaxe que, á súa vez, posibilitan enfoques metodolóxicos diversos.

Así mesmo, a estreita vinculación que se establece cos contidos relacionados coa situación sociolingüística e coa historia de Galiza a través de bloques como o de Lingua e sociedade ou Coñecemento literario facilitan a consecución de obxectivos específicos da nosa comunidade e a transferencia de coñecementos entre diferentes materias.

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

A materia de Lingua Galega e Literatura eríxese como unha das ferramentas máis útiles á hora de desenvolvermos tarefas integradas que aborden múltiples aspectos das secuencias didácticas e que permitan a posta en práctica de destrezas adquiridas nas diferentes materias, o cal a define, en esencia, como un vehículo perfecto para a adquisición das competencias clave e a consecución dos obxectivos de etapa.

4-CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVAILABLE DE :

4.1 TEMPORALIZACIÓN

1º AVALIACIÓN:

UNIDADES: DA 1 Á 4.

2º AVALIACIÓN:

UNIDADES : DA 5 Á 8.

3º AVALIACIÓN:

UNIDADES: DA 9 Á 12.

4.2 GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA.

CONTIDOS MÍNIMOS:

BLOQUE 1.COMUNICACIÓN ORAL.ESCOITAR E FALAR (*presentar unha persoa, saudar e despedirse;dar os parabéns e agradecer;expresar sorpresa e incredulidade;describir;mudar de tema; persuadir; expresar coincidencia e indiferenza; pór exemplos;pedir e facer aclaracións; pór condicións; calmar o /a interlocutor/ora).*

BLOQUE 2.COMUNICACIÓN ESCRITA.LER E ESCRIBIR(*propiedades textuais: adecuación;coherencia;cohesión.Estrutura narrativa; estrutura descritiva; estrutura persuasiva-argumentativa; estrutura expositivo-explicativa; estrutura obrigativo-instrucional; estrutura dialogada e monologada; portada dun xornal;textos xornalísticos informativos; textos xornalísticos de opinión.*

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

Redacción dos seguintes textos: un convite; un chío; un fanfiction; das regras de xogo; unha folla de reclamación; unha entrada dunha enciclopedia en liña; unha receita; un monólogo.)

BLOQUE 3.FUNCIONAMENTO DA LINGUA.(o alfabeto; sílabas; acentuación;acentuación diacrítica;puntuación.punto, vírgula e punto e vírgula,dous puntos, puntos suspensivos e sinais de interrogación e de exclamación, trazo curto, medio e longo, parénteses e aspas.Usos de b e v, uso de h, uso de s/x; grupos consonánticos.

Substantivo; adxectivo; pronome, artigo, demostrativo e posesivo; identificadores, cuantificadores, interrogativos, ex clamativos, pronome persoal; verbos regulares, verbos irregulares, perífrases verbais; adverbios, preposicións , conxuncións.Funcións sintácticas e tipos).

BLOQUE 4.LINGUA E SOCIEDADE(linguas minoritarias e minorizadas;lusofonía; situación legal das linguas do Estado español; normalización lingüística; variedades lingüísticas; preconceptos lingüísticos)

BLOQUE 5. A LITERATURA (Xéneros literarios; literatura electrónica; subxéneros líricos: canción e oda; subxéneros narrativos: conto e novela; subxéneros narrativos: lenda; fábula;subxéneros dramáticos:comedia e traxedia; subxéneros didácticos: ensaio; literatura e cinema; literatura e videoxogos; literatura e outras artes.)

4.3 PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

Para este punto e para temporalización , grao mínimo de consecución por estándares , ver anexo 2.

5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.

Procuramos en todo momento que as actividades propostas resulten variadas en tipoloxía (actividades estruturais, lúdicas, de creación e de corrección etc.) e gradadas segundo a súa dificultade, de modo que enfrontarse con elas sexa unha forma de asentar conceptos e supoña un reto real para o alumnado. Alén disto, tentamos integrar en todas as unidades actividades que obriguen á utilización de diferentes ferramentas TIC, á busca e ao procesamento de información a través de internet e doutras fontes documentais, á utilización do dicionario, á creación literaria, á resolución de problemas, á investigación, á exposición oral, ao desenvolvemento de proxectos etc.

Por outra parte, consideramos que o traballo individual é necesario en certas actividades que serven para asentar coñecementos moi concretos (ortografía, gramática etc.) e tamén noutras que favorecen o autoconhecimento e a expresión dos propios sentimentos (expresión da propia opinión, creación de textos de intención literaria etc.), mais somos conscientes da demanda da sociedade actual de profesionais que saiban traballar de modo colaborativo, de aí que todas as unidades contén cun bo número de actividades ideadas para seren resoltas en pares, en pequenos grupos ou en gran grupo, xunto con outras que implican ao grupo aula ou ao grupo nivel; en último lugar, son ampliábeis, por suposto, ao traballo con grupos de niveis educativos diferentes.

Outras moitas destas actividades admiten outro tipo de agrupamentos segundo o criterio do/da docente.

De igual modo, resulta habitual o recurso a tarefas integradas, actividades máis amplas que permiten pór en practica diferentes coñecementos e destrezas do presente curso e de cursos anteriores, que integran saberes tanto transversais como pertencentes ás diferentes materias e que teñen por obxectivo a obtención dun produto final que favorece a impresión no alumnado de estar a facer algo cunha utilidade tanxíbel.

6-MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAIAN UTILIZAR

Canto aos **materiais**, traballarase con libro de texto :

Lingua galega e literatura, 2º ESO. Baía Edicións. Ano 2016.

ISBN:978-84-9995-194-2

O libro de texto será completado con material moi diverso e en distintos soportes:

- Fichas e cadernos de traballo.
- Presentacións dixitais preparadas pola profesora/profesor ou polo propio alumnado.

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

- Fontes bibliográficas diversas: dicionarios enciclopédicos, monografías de historia de Galiza, manuais de historia universal, coleccións de arte, atlas xeográficos, libros de divulgación, etc.
- Vídeos en DVD ou na rede.
- Páxinas web e blogs sobre aspectos literarios, históricos ou sobre temas de actualidade.
- Selección de artigos de prensa ou documentos referidos á actualidade.
- Obras literarias axeitadas á idade e madurez intelectual do alumnado.
- Selección de textos literarios (poéticos, narrativos, ensaísticos e teatrais) para a súa lectura, análise e comentario.
- Murais temáticos.

No espazo web da propia editora do libro de texto encontraremos unha batería de materiais complementarios e actividades que poderán servir de punto de partida para que o alumnado faga un manexo enriquecedor das novas tecnoloxías.

7-CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN , A CUALIFICACIÓN E A PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

Os mecanismos que se van utilizar van ser :

- Ficha persoal do alumno para rexistrar: as tarefas, participación, traballo en grupo, hábitos...
- Probas escritas dos temas traballados.
- Posibilidade de realización de traballos literarios ou de investigación.
- Traballo diario e tamén en grupo.
- Teremos en conta o esforzo por aprender, a atención nas clases e o emprego espontáneo do galego.
- **O conxunto de probas escritas, un máximo de dúas por trimestre, valerá ata un total de 7 puntos no conxunto da avaliación.**
- Estas dúas probas farán media, pero nunca con menos de 3,5, e a media das dúas debe **acadar o cinco** .

Valorarase a oralidade :e avaliarase a partir da práctica diaria na aula e na proba oral de lectura.**Sumará ata o máximo de 1 punto.**

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

O traballo da clase , da casa e se for o caso de investigación, sumarán ata 1 punto.

Será obrigatoria a lectura dun libro por trimestre ,que se valorará ata 1 punto. Para demostrar que leu o libro o alumnado realizará probas orais. Nestas probas vaise avaliar tanto o comentario que o alumnado faga sobre o contido do libro, como a lingua que utiliza.

Contémplase a posibilidade do reforzo personalizado se a profesora o estima oportuno, sobre todo ,no caso dos repetidores.

Non hai recuperacións durante o curso , enténdese a avaliación de xeito progresivo e agora si se contempla a posibilidade da realización dun exame final en xuño sobre contidos mínimos.

O alumnado de segundo que **teña pendente** a asignatura nun nivel inferior terá un seguimento especial do seu rendemento no nivel no que se atopa , incluída a posibilidade de realización dalgún traballo específico, se se estimar oportuno, e será cualificado da pendente de primeiro a partir do traballo e dos resultados en segundo.

8-INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.

8.1. INDICADORES DE LOGRO DO PROCESO DE ENSINO:

	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valórouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

8.2. INDICADORES DE LOGRO DA PRÁCTICA DOCENTE:

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

---

3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9. Incorporáranse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				

9-ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.

O alumnado de segundo que **teña pendente** a asignatura nun nivel inferior terá un seguimento especial do seu rendemento no nivel no que se atopa , incluída a posibilidade de realización dalgún traballo específico, se se estimar oportuno, e será cualificado na pendente tendo en conta os seus resultados en segundo.

11-DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS.

Deseñouse unha proba escrita para comprobar o nivel de comprensión lectora; de vocabulario; de coñecementos básicos de sintaxe e de gramática.
Tamén outra proba oral para analizar o nivel de destreza no uso oral da lingua.

Os resultados destas probas servirán como punto de partida no nivel de segundo. Tamén se terán en conta para ofrecer a aquel alumnado com máis problemas a posibilidade de ir a un agrupamento .

12-MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

Cada vez máis contamos cun maior número de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE). Segundo o *Decreto 86/2015* debemos incluír dentro desta denominación aqueles alumnos e alumnas que:

- presenten dificultades específicas de aprendizaxe.
- teñan trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH).
- teñan altas capacidades intelectuais.
- se viran obrigados/as a incorporarse tardiamente ao noso sistema educativo.
- posúan condicións persoais ou de historia escolar que así o recomenden.

Os principios básicos para o tratamento co alumnado con NEAE parten da inclusión na aula, da non discriminación e da igualdade efectiva. Para favorecer o cumprimento destes principios, as actividades de aprendizaxe integradas que se ofrecen en todas as unidades responden a tipoloxías e agrupamentos variados –favorecendo en moitos casos os agrupamentos flexíbeis– e gradadas segundo o nivel de dificultade. O proxecto deseñado para o 2.º curso de ESO conta tamén con material complementario destinado ao reforzo e á ampliación.

13-CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN EN SEGUNDO DE ESO.

Segundo o establecido no *Decreto 86/2015, de 25 de xuño polo que se regula o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia*, os elementos transversais que deben traballarse a través de todas as materias son os seguintes:

- Comprensión lectora
- Expresión oral e escrita
- Comunicación audiovisual
- Tecnoloxías da información e da comunicación
- Emprendemento
- Educación cívica e constitucional

Alén disto, tamén son considerados elementos transversais que cómpre ter en conta tanto nas programacións docentes como no desenvolvemento das aulas, os seguintes valores e conceptos:

Igualdade e respecto	-Igualdade efectiva entre homes e mulleres -Prevencción da violencia de xénero -Prevencción da violencia contra persoas con discapacidade -Igualdade de trato e non discriminación -Prevencción de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia
	-Aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos nos ámbitos persoal, familiar e social -Aprendizaxe dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, o respecto ás persoas con discapacidade, o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia
	-Evitación de comportamentos e de contidos sexistas -Evitación dos estereotipos que supoñan discriminación por razón de orientación sexual ou de identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual
Emprendemento	-Fomento das participación do alumnado en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa e o traballo en equipo, a confianza nun/nunha mesmo/a e o sentido crítico
Educación viaria	-Promoción de accións para a mellora da convivencia e a

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

	prevención dos accidentes de tráfico con fin de divulgar entre o alumnado dos seus dereitos e deberes como usuarios/as das vías como peóns, viaxeiros/as e condutores/as, o respecto polas normas e os sinais para así favorecer a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía, de modo que se tenda á evitación dos accidentes de tráfico e das súas secuelas
--	--

Todos estes aspectos aparecen amplamente representados nos contidos, nos textos, nos exemplos e nas actividades do noso proxecto didáctico. Non obstante, tamén consideramos esenciais para o desenvolvemento do alumnado como cidadáns e cidadás plenamente conscientes dos seus dereitos e dos seus deberes e como individuos inseridos na nosa sociedade, a presenza doutros elementos transversais non explicitados neste apartado do currículo, aínda que si forman parte, por exemplo, do deseño de competencias; así, incluímos aínda materiais que abordan o tratamento da ecoloxía e o respecto polo medio, a educación dos/das consumidores/as, a educación para a saúde, a educación para o lecer e a educación para o desenvolvemento, entendida esta última baixo os preceptos de promoción das actitudes destinadas a desenvolver a solidariedade mundial, a paz, a tolerancia, a xustiza social e a defensa do medio ambiente, perseguindo tanto o desenvolvemento dos individuos como das súas comunidades dun xeito respectuoso.

Neste curso traballaremos de xeito especial como convivir en tempos de COVID, comentando e levando á práctica todas as medidas especificadas nos protocolos.

14-ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS POR CADA DEPARTAMENTO DIDÁCTICO.

Ver cadro da páxina .....onde se reflexan as actividades programadas para todo o ano e para todos os niveis.

ACTIVIDADES DO SEMINARIO DE GALEGO PARA O CURSO 2022/2023	NIVEIS	DATA APROXIMADA
ROTEIRO OS ANCARES		
RECITADO MANUEL MARÍA	1º ESO 2º ESO	MES DE OUTUBRO
VISIONADO DALGUNHA PELÍCULA	BACHARELATO ESO	SEN ESPECIFICAR
	CALQUERA NIVEL	MES DE DECEMBRO

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

FESTIVAL DE NADAL		
HOMENAXE ROSALÍA DE CASTRO	CALQUERA NIVEL	FEBREIRO
RECITADO POÉTICO.CANTIGAS MEDIEVAIS.	3º ESO	MAIO
PROGRAMA DE RADIO	CALQUERA NIVEL.	2º E 3º TRIMESTRE.
ASISTENCIA A REPRESENTACIÓNS TEATRAIS	CALQUERA NIVEL	SEN ESPECIFICAR
ACTIVIDADES RELACIONADAS CON NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA	CALQUERA NIVEL	Ó LONGO DO CURSO.
VIAXE CULTURAL PORTUGAL	TERCEIRO TRIMESTRE	ESO

15- MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

2º ESO

Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES		
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN	MÍNIMO
dehñ	B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.	B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.	LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).	1º TRIMESTRE	×
			LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.	1º TRIMESTRE	
deh	B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo.	B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo.	LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.	1º TRIMESTRE	×
			LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	TODO O CURSO	
acdh	B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.	B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	TODO O CURSO	
			LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.	1º TRIMESTRE	
acdeh	B1.4. Escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias	B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias	LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.	2º TRIMESTRE	×
			LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.	2º TRIMESTRE	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

	reportaxes e crónicas	implícitas.	LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.	TODO O CURSO	
h o	B1.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, reconece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	TODO O CURSO	
			LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.	TODO O CURSO	
			LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízala na súa práctica habitual.	TODO O CURSO	
h o	B1.6. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	2º TRIMESTRE	×
			LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	TODO O CURSO	
			LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	TODO O CURSO	
			LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	TODO O CURSO	
b e g h	B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.	B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	TODO O CURSO	
			LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	TODO O CURSO	
a c d h	B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	B1.8. Participar activamente en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	3º TRIMESTRE	×
			LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	3º TRIMESTRE	×
			LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	TODO O CURSO	
a	B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e	B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións	LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	TODO O CURSO	×

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

b c g h o	estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.	formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.	1º TRIMESTRE	
			LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	TODOS O CURSO	
			LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	TODOS O CURSO	
			LGB1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	TODOS O CURSO	
a d h l ñ	B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.	B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	TODOS O CURSO	
			LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.	3º TRIMESTRE	×
			LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	TODOS O CURSO	
			LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	3º TRIMESTRE	×

Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES		
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN	MÍNIMOS
b f h	B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.	B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	TODO O CURSO	
			LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	TODO O CURSO	
			LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	1º TRIMESTRE	×
			LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	1º TRIMESTRE	×
			LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	TODO O CURSO	
			LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	TODO O CURSO	
d e h	B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	B2.2. Comprender e interpretar textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	LGB2.2.1. Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	1º TRIMESTRE	×
			LGB2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá.	1º TRIMESTRE	×
			LGB2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar.	1º TRIMESTRE	×
d	B2.3. Comprensión e interpretación, en formato papel	B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos	LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).	1º TRIMESTRE	×

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

e h	e dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).	propios dos medios de comunicación (noticias).	LGB2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares.	1º TRIMESTRE	×
d e h	B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	1º TRIMESTRE	×
			LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	1º, 2º, 3º TRIMESTRE	×
b e h	B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información.	B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos non proceso de aprendizaxe continua.	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	TODO O CURSO	
			LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	TODO O CURSO	
			LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.	TODO O CURSO	
c d h	B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.	B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.	TODO O CURSO	
			LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	TODO O CURSO	
			LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	TODO O CURSO	
			LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	TODO O CURSO	
h ñ	B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz.	B2.7. Ler en voz alta co dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.	LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.	TODO O CURSO	
			LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.	TODO O CURSO	
b g h	B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	TODO O CURSO	
			LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	TODO O CURSO	
			LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).	2º TRIMESTRE	×

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

	e externas dos contidos do texto.		LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)	TODO O CURSO	×
			LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	TODO O CURSO	
			LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	TODO O CURSO	
			LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos.	TODO O CURSO	
b e h	B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	LGB2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	2º TRIMESTRE	
b e h	B2.10. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).	B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	2º TRIMESTRE	
b e h	B2.11. Producción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descricións e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descricións e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descricións e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	TODO O CURSO	
b e h	B2.12. Producción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descricións.	LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	TODO O CURSO	
			LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descricións sen parafrasear o texto resumido.	3º TRIMESTRE	×
b e f h	B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.	B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	TODO O CURSO	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

d h	B2.14. Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	TODO O CURSO	
--------	--	---	---	--------------	--

Bloque 3. Funcionamento da lingua

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES		
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN	MÍNIMOS
b e l	B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	TODO O CURSO	
a d e	B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.	B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	1º TRIMESTRE	×
b e n l	B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa.	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	TODO O CURSO	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

b e	B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos.	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	1º TRIMESTRE	
b e	B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	1º TRIMESTRE	×
			LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	1º TRIMESTRE	
e	B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.	B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.	LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	2º TRIMESTRE	×
b e	B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais.	B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.	LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.	2º TRIMESTRE	×
			LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	TODO O CURSO	
e h	B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais (espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	B3.8. Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto.	3º TRIMESTRE	×
			LG3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.	3º TRIMESTRE	×
e h	B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	2º TRIMESTRE	×
e	B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso.	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	TODO O CURSO	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

b e h	B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	3ºTRIMESTRE	
b e	B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	TODO O CURSO	

Bloque 4. Lingua e sociedade

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES		
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN	MÍNIMOS
ñ o	B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. B4.3. A lusofonía.	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran.	LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.	TODO O CURSO	
			LGB4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego.	1º TRIMESTRE	×
			LGB4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.	1º TRIMESTRE	×
			LGB4.1.4. Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración.	1º TRIMESTRE	×
			LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran.	1º TRIMESTRE	×
			LGB4.1.6. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.	TODO O CURSO	
ñ o	B4.4. Situación sociolingüística do galego.	B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno.	LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas.	2º TRIMESTRE	
			LGB4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos.	2º TRIMESTRE	
ñ	B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes	B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no	LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo.	2º TRIMESTRE	×

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

Bloque 5.
literaria

o	positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da	ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	TODO O CURSO	
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES		
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN	MÍNIMOS
h l	B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.	TODO O CURSO	
			LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.	1º,2º,3º TRIMESTRE	×
h l	B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos.	B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos.	LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.	1º TRIMESTRE	×
h l	B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	2º TRIMESTRE	×

Educación

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

h l	B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e recoñecer os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	3º TRIMESTRE	×
h l	B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	3º TRIMESTRE	×
			LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	TODO O CURSO	
h l	B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	LGB5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	TODO O CURSO	×
h l n	B5.7. Producción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	TODO O CURSO	
h l n	B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definatorios básicos da linguaxe cinematográfica.	B5.8. Describir e caracterizar os trazos definatorios básicos da linguaxe cinematográfica.	LGLB5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definatorios básicos da linguaxe cinematográfica.	3º TRIMESTRE	×
			LGB5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas.	3º TRIMESTRE	
e h l	B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	TODO O CURSO	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

3º PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN 2º ESO

COMPETENCIAS CLAVE		PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	CUALIFICACIÓN
CCL	Comunicación lingüística	A observación directa e/ou indirecta	a avaliación de probas de contidos	<i>CUANTITATIVA</i>
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	B valoración individual cuantitativa	b rúbricas/escalas de valoración	A probas de avaliación de contidos
CD	Competencia dixital	C valoración individual cualitativa	c debates e postas en común	
CAA	Competencia aprender a aprender	D valoración colectiva cuantitativa	d proxectos individuais e de grupo	<i>CUALITATIVA</i>
CSC	Competencias sociais e cívicas	E valoración colectiva cualitativa	e proxectos multimedia	B rúbricas/escalas de valoración e observación
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	F procedimentos mixtos	f enquisas, bases de datos e/ou outros	
CCEC	Conciencia e expresións culturais			

2º ESO

Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar

<i>Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación</i>																			
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES				PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN												
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos					Cualif.	
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A
dehñ	B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.	B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.	LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).	CCL CAA														X	
			LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.	CCL CAA															

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

d e h	B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo.	B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo.	LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.	CCL CAA															X		
			LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	CAA																	X
a c d h	B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.	B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	CSC CCL															X		
			LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.	CCL CSC CSIE																	X
a c d e h	B1.4. Escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas	B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.	LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.	CCL															X		
			LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.	CCL CAA CSIEE																X	
			LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.	CSC CAA																	X
h o	B1.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	CCL CAA															X		
			LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.	CAA																X	
			LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízala na súa práctica habitual.	CCL CCEC																	X
h o	B1.6. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC															X		
			LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL																	X
			LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	CCL																	X

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

			LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL						X									X		
b e g h	B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.	B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	CD CAA CSIEE					X										X		
			LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	CD CCL CSC						X											X
a c d h	B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	CCL CSC								X							X		
			LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	CCL CSC										X						X	
			LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiros/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	CSC CAA										X							X
a b c g h o	B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.	B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	CAA							X								X		
			LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.	CCL CSC CSIEE									X								X
			LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CLL CSC											X						X
			LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CLL CAA									X								X
			LGB1.9.5. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	CAA CCL									X								X
a d h l ñ	B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.	B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	CCL CSC CSIEE CCEC										X					X		
			LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.	CSC CSIEE									X							X	
			LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	CCL CSC									X							X	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

			LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA				X						X																	X
--	--	--	--	------------	--	--	--	---	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir

Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación																																
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA						COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES							PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN																			
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos						Cualif.													
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B												
b f h	B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.	B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA								X																		X		
			LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA															X													X
			LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL										X																		X
			LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL										X																		X
			LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA																X												X
			LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	CCL CAA																X												X
d e h	B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	B2.2. Comprender e interpretar textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	LGB2.2.1. Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	CCL CSC								X																		X		
			LGB2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá.	CCL CSC															X													X
			LGB2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar.	CCL CSC															X													X
d e	B2.3. Comprensión e interpretación, en formato papel	B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos	LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).	CCL CSC													X													X		

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

h	e dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).	propios dos medios de comunicación (noticias).	LGB2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares.	CCL			X						X					X		
d e h	B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	CCL CD CAA			X						X					X		
			LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	CCL				X							X					X
b e h	B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información.	B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos non proceso de aprendizaxe continua.	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CCA				X						X					X	
			LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA			X								X					X
			LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.	CCL CD CAA			X									X				
c d h	B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.	B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.	CCL CSC			X							X					X	
			LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL CSC			X								X					X
			LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CCL				X							X					X
			LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	CCL CSC			X								X					X
h ñ	B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz.	B2.7. Ler en voz alta co dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.	LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.	CCL				X						X					X	
			LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.	CCL CD			X								X					X
b g h	B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos	LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	CCL				X						X					X	
			LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	CCL				X							X					X

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

	produccións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto.	nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).	CCL					X											X
			LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)	CCL					X											X
			LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL						X										X
			LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	CCL CD					X											X
			LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos.	CCL CD							XX									X
b e h	B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	LGB2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	CCL CD CSC					X											X
b e h	B2.10. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).	B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	CCL CD CSC						X			X		X					X
b e h	B2.11. Producción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	CCL CD							X		X		X					X
b e h	B2.12. Producción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições.	LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	CCL CD							X		X		X					X
			LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.	CCL						X			X							X
b e f h	B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.	B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	CCL CD					X											X

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

d h	B2.14. Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	CCL CSC CCEC			X								X						X
--------	--	---	---	--------------------	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	---

Bloque 3. Funcionamento da lingua

<i>Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación</i>																						
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES				PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN															
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos					Cualif.				
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B		
b e l	B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCC.				X						X							X	
a d e	B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.	B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	CCL CAA				X						X							X	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

b e n l	B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa.	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	CCL CAA							X									X		
b e	B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos.	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD							X									X		
b e	B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL							X									X		
			LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL				X	X					X								X
e	B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.	B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.	LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	CCL							X									X		
b e	B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais.	B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.	LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.	CCL CAA							X									X		
			LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	CCL CAA					X	X				X	X							X
e h	B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais (espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	B3.8. Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto.	CCL CAA							X									X		
			LGB3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.	CCL					X					X								X
e h	B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LGB3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL							X									X		
e	B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso.	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LGB3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA																		X

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

	B4.3. A lusofonía.	integran.	LGB4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.	CCL CSC				X												X	
			LGB4.1.4. Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración.	CCL				X												X	
			LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran.	CCL CCEC				X												X	
			LGB4.1.6. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.	CCL CCEC CD						X										X	
ñ o	B4.4. Situación sociolingüística do galego.	B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno.	LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas.	CCL				X												X	
			LGB4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos.	CCL					X												X
ñ o	B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo.	CCL CSC				X												X	
			LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	CCL CSC						X											
ñ. o.	B4.6. Situación legal das linguas do Estado español.	B4.4. Describir a situación legal das linguas do Estado español.	LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local.	CCL CSC				X												X	
ñ o	B4.7. Prexuízos lingüísticos.	B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.	CCL CSC				X												X	
ñ o	B4.8. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en	B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.	LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego.	CCL				X												X	
			LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil.	CCL					X												X
			LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	CCL					X												X

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

situacións de carácter formal.		LGB4.6.4. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.	CCL CSC							X						X				
--------------------------------	--	--	------------	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

Bloque 5. Educación literaria

Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación																				
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES				PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN													
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos						Cualif.	
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B
h l	B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.	CCL						X					X					X
			LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.	CCL				X					X							
h l	B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos.	B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos.	LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.	CCL						X					X					X

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

h l	B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	CCL								X							X	
h l	B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e recoñecer os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	CCL								X							X	
h l	B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL						X					X					X
			LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL						X			X							
h l	B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	LGB5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	CCL						X					X					X
h l n	B5.7. Produción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC								X			X					X
h l n	B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.	B5.8. Describir e caracterizar os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.	LGLB5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.	CCL CCEC						X					X					X
			LGB5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas.	CCL CCEC						X			X							
e h l	B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Servesse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD				X							X					X

1-INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Ver inicio de programación.

2-CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE. CONCRECIÓN QUE RECOLLA A RELACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DA MATERIA QUE FORMAN PARTE DOS PERFÍS COMPETENCIAIS.

Ver anexo 4

3-CONCRECIÓN, DE SER O CASO, DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO.

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
- o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

4-CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE :

4.1 TEMPORALIZACIÓN.

TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS

1º TRIMESTRE:

UNIDADES: DA 1 Á 3.

2º TRIMESTRE:

UNIDADES : DA 4 Á 6.

3º TRIMESTRE:

UNIDADES: DA 7 Á 9.

4.2 GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA.

CONTIDOS BÁSICOS

BLOQUE 1.COMUNICACIÓN ORAL.ESCOITAR E FALAR (aprender a escoitar.Expoñer os nosos coñecementos)

BLOQUE 2.COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR(textos xornalísticos de opinión; textos argumentativos;o contrato, o currículo)

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA: (acentuación, til diacrítico;diérese; apóstrofo; puntuación;maiúsculas; minúsculas;sintaxe)

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE:(historia social da lingua: de 1916 a 1936;historia social da lingua: de 1936 a 1978; historia social da lingua:de 1978 á actualidade; situación sociolingüística actual en Galicia; planificación lingüística: normalización, normativización, prexuízos; a variedade estándar; lusofonía.

BLOQUE 5. A LITERATURA:(Abrangue o básico de cada unha das etapas literarias estudadas.Galicia entre 1916 e 1936.Ramón Cabanillas; o grupo Nós;as vangardas e a Xeración de 1922; literatura do exilio; narrativa de posguerra; poesía de posguerra; narrativa , poesía e teatro de 1975 á actualidade.

4.3 PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

Para concreción destes tres puntos por estándares ,ver anexo 4

5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.

Procuramos en todo momento que as actividades propostas resulten variadas en tipoloxía (actividades estruturais, lúdicas, de creación e de corrección etc.) e gradadas segundo a súa dificultade, de modo que enfrontarse con elas sexa unha forma de asentir conceptos e supoña un reto real para o alumnado. Alén disto, tentamos integrar en todas as unidades actividades que obriguen á utilización de diferentes ferramentas TIC, á busca e ao procesamento de información a través de internet e doutras fontes documentais, á utilización do dicionario, á creación literaria, á resolución de problemas, á investigación, á exposición oral, ao desenvolvemento de proxectos etc.

Por outra parte, consideramos que o traballo individual é necesario en certas actividades que serven para asentir coñecementos moi concretos (ortografía, gramática etc.) e tamén noutras que favorecen o autoconhecimento e a expresión dos propios sentimentos (expresión da propia opinión, creación de textos de intención literaria etc.), mais somos conscientes da demanda da sociedade actual de profesionais que saiban traballar de modo colaborativo, de aí que todas as unidades contén cun bo número de actividades ideadas para seren resoltas en pares, en pequenos grupos ou en gran grupo, xunto con outras que implican ao grupo aula ou ao grupo nivel; en último lugar, son ampliábeis, por suposto, ao traballo con grupos de niveis educativos diferentes.

Outras moitas destas actividades admiten outro tipo de agrupamentos segundo o criterio do/da docente.

De igual modo, resulta habitual o recurso a tarefas integradas, actividades máis amplas que permiten pór en practica diferentes coñecementos e destrezas do presente curso e de cursos anteriores, que integran saberes tanto transversais como pertencentes ás diferentes materias e que teñen por obxectivo a obtención dun produto final que favorece a impresión no alumnado de estar a facer algo cunha utilidade tanxíbel.

6.MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAIAN UTILIZAR.

Canto aos materiais, traballarase con libro de texto :

Lingua e literatura, 4º ESO. Xerais.Ano 2016.

ISBN:978-84-9121-024-5

O libro de texto será completado con material moi diverso e en distintos soportes:

- Fichas e cadernos de traballo.
- Presentacións dixitais preparadas pola profesora/profesor ou polo propio alumnado.
- Fontes bibliográficas diversas: dicionarios enciclopédicos, monografías de historia de Galiza, manuais de historia universal, coleccións de arte, atlas xeográficos, libros de divulgación, etc.
- Vídeos en DVD ou na rede.
- Páxinas web e blogs sobre aspectos literarios, históricos ou sobre temas de actualidade.
- Selección de artigos de prensa ou documentos referidos á actualidade.
- Obras literarias axeitadas á idade e madurez intelectual do alumnado.
- Selección de textos literarios (poéticos, narrativos, ensaísticos e teatrais) para a súa lectura, análise e comentario.
- Murais temáticos.

No espazo web da propia editora do libro de texto encontraremos unha batería de materiais complementarios e actividades que poderán servir de punto de partida para que o alumnado faga un manexo enriquecedor das novas tecnoloxías.

7-CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN , A CUALIFICACIÓN E A PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

Os mecanismos que se van utilizar van ser :

- Ficha persoal do alumno para rexistrar: as tarefas, participación, traballo en grupo, hábitos...
- Probas escritas dos temas traballados.
- Posibilidade de realización de traballos literarios ou de investigación.
- Traballo diario e tamén en grupo.
- Teremos en conta o esforzo por aprender, a atención nas clases e o emprego espontáneo do galego.

O conxunto de probas escritas, un máximo de dúas por trimestre, valerá ata un total de 7 puntos no conxunto da avaliación.

- Estas dúas probas farán media, pero nunca con menos de 3,5, e a media das dúas debe **acadar o cinco**.
- **Faranse recuperacións de cada unha das probas.**

Valorarase a oralidade :e avaliarase a partir da práctica diaria na aula e na proba oral de lectura.**Sumará ata o máximo de 1 punto.**

O traballo da clase , da casa e se for o caso de investigación, sumarán ata 1 punto.

Será obrigatoria a lectura dun libro por trimestre ,que se valorará ata 1 punto. Para demostrar que leu o libro o alumnado realizará probas orais. Nestas probas vaise avaliar tanto o comentario que o alumnado faga sobre o contido do libro, como a lingua que utiliza.

Contémplase a posibilidade , da realización dun exame final en xuño sobre contidos mínimos.

Contémplase a posibilidade do reforzo personalizado se a profesora o estima oportuno, sobre todo ,no caso dos repetidores.

8-INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.

8.1. INDICADORES DE LOGRO DO PROCESO DE ENSINO:

1	2	3	4
---	---	---	---

8.2.

1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

INDICADORES DE LOGRO DA PRÁCTICA DOCENTE:

9-

O nun

se se

11-

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9. Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				

ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.

alumnado de cuarto que **teña pendente** a asignatura nivel inferior terá un seguimento especial do seu rendemento no nivel no que se atopa , incluída a posibilidade de realización dalgún traballo específico, estimar oportuno, e será cualificado na pendente tendo en conta os seus resultados en cuarto.

DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS.

Deseñouse unha proba escrita para comprobar o

nivel de comprensión lectora; de vocabulario; de coñecementos de sintaxe e de gramática. Tamén outra proba oral para analizar o nivel de destreza no uso oral da lingua.

Os resultados destas probas servirán como punto de partida para decidir aquel alumnado que precise dunha atención especial.

12-MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

En 1º e 2º de ESO contamos cun profesor específico para dar clases de reforzo a aquel alumnado que consideremos que necesita un apoio específico. Esta decisión tómase a partir da avaliación inicial , da observación nas primeiras semanas de clase e dos informes de anos anteriores . Finalmente convócase a todo o profesorado dese grupo xunto co departamento de orientación para decidir quen necesita máis este tipo de apoio.

No resto dos niveis temos que estar atentas a aqueles alumnos e alumnas que:

- presenten dificultades específicas de aprendizaxe.

- teñan trastorno por déficit de atención e hiperactividade.
- teñan altas capacidades intelectuais.
- que se viran obrigados/as a incorporarse tardiamente ao noso sistema educativo.
- que posúan condicións persoais ou de historia escolar que así o recomende.

Os principios básicos para o tratamento co alumnado con NEAE parten da inclusión na aula, da non discriminación e da igualdade efectiva.

Intentaremos adaptar as explicacións ás súas necesidades.As probas escritas adaptaranse aos protocolos que esixa a Consellería en canto á presentación das preguntas. Se se precisar máis tempo para a realización das mesmas tamén se terá en conta.

13-CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NESTE NIVEL.

Segundo o establecido no *Decreto 86/2015, de 25 de xuño polo que se regula o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia*, os elementos transversais que deben traballarse a través de todas as materias son os seguintes:

- Comprensión lectora
- Expresión oral e escrita
- Comunicación audiovisual
- Tecnoloxías da información e da comunicación
- Emprendemento
- Educación cívica e constitucional

Alén disto, tamén son considerados elementos transversais que cómpre ter en conta tanto nas programacións docentes como no desenvolvemento das aulas, os seguintes valores e conceptos:

Igualdade e respecto	-Igualdade efectiva entre homes e mulleres -Prevenção da violencia de xénero -Prevenção da violencia contra persoas con discapacidade -Igualdade de trato e non discriminación -Prevenção de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia
	-Aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos nos ámbitos persoal, familiar e social -Aprendizaxe dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, o respecto ás persoas con discapacidade, o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia
	-Evitación de comportamentos e de contidos sexistas -Evitación dos estereotipos que supoñan discriminación por razón de orientación sexual ou de identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual
Emprendemento	-Fomento das participación do alumnado en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa e o traballo en equipo, a confianza nun/nunha mesmo/a e o sentido crítico
Educación viaria	-Promoción de accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico con fin de divulgar entre o alumnado dos seus dereitos e deberes como usuarios/as das vías como peóns, viaxeiros/as e condutores/as, o respecto polas normas e os sinais para así favorecer a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía, de modo que se tenda á evitación dos accidentes de tráfico e das súas secuelas

Todos estes aspectos aparecen amplamente representados nos contidos, nos textos, nos exemplos e nas actividades do noso proxecto didáctico. Non obstante, tamén consideramos esenciais para o desenvolvemento do alumnado como cidadáns e cidadás plenamente conscientes dos seus dereitos e dos seus deberes e como individuos inseridos na nosa sociedade, a presenza doutros elementos transversais non explicitados neste apartado do currículo, aínda que si forman parte, por exemplo, do deseño de competencias; así, incluímos aínda materiais que abordan o tratamento da ecoloxía e o respecto polo medio, a educación dos/das consumidores/as, a educación para a saúde, a educación para o lecer e a educación para o desenvolvemento, entendida esta última baixo os preceptos de promoción das actitudes destinadas a desenvolver a solidariedade mundial, a paz, a tolerancia, a xustiza social e a defensa do medio ambiente, perseguindo tanto o desenvolvemento dos individuos como das súas comunidades dun xeito respectuoso.

14-ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS POR CADA DEPARTAMENTO DIDÁCTICO.

ACTIVIDADES DO SEMINARIO DE GALEGO PARA O CURSO 2022/2023	NIVEIS	DATA APROXIMADA
ROTEIRO OS ANCARES		
RECITADO MANUEL MARÍA	1º ESO 2º ESO	MES DE OUTUBRO
VISIONADO DALGUNHA PELÍCULA	BACHARELATO ESO	SEN ESPECIFICAR

FESTIVAL DE NADAL	CALQUERA NIVEL	MES DE DECEMBRO
HOMENAXE ROSALÍA DE CASTRO	CALQUERA NIVEL	FEBREIRO
RECITADO POÉTICO.CANTIGAS MEDIEVAIS.	3º ESO	MAIO
PROGRAMA DE RADIO	CALQUERA NIVEL.	2º E 3º TRIMESTRE.
ASISTENCIA A REPRESENTACIÓNS TEATRAIS	CALQUERA NIVEL	SEN ESPECIFICAR
ACTIVIDADES RELACIONADAS CON NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA	CALQUERA NIVEL	Ó LONGO DO CURSO.
VIAXE CULTURAL PORTUGAL	TERCEIRO TRIMESTRE	ESO

PLAN DE ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN, REFORZO E AMPLIACIÓN.

ESO

A. Actividades de recuperación

A.1CONTIDOS

As actividades durante este período consistirán en textos adaptados a cada nivel onde se traballarán os seguintes aspectos:

1. Comprensión lectora.
2. Cuestións de lingua.
3. Outros: cuestións literarias, gramática textual (tipoloxía textual, coherencia e cohesión), cuestións sociolingüísticas.
- 4.Lectura dun libro .

A maiores, o alumnado realizará unha proba obxectiva deseñada a partir desas actividades.

Estas actividades faranse preferentemente na aula,se ben a lectura do libro terá que ser feita na casa.

A.2 AVALIACIÓN

Na proba a pregunta ou preguntas referidas á lectura terán un valor do 10% e o resto das preguntas o valor do 90%. A nota resultante será a que leve na avaliación ordinaria.

B. Actividades de reforzo

B.1 CONTIDOS

As actividades de reforzo serán semellantes ás actividades de recuperación, mais adaptadas ás características do alumnado como se veu facendo durante todo o ano.

Consistirán en textos adaptados a cada nivel, amais da adaptación das actividades xerais de recuperación, onde se traballarán os seguintes aspectos:

1. Comprensión lectora.
2. Cuestións de lingua.
3. Outros: cuestións literarias, gramática textual (tipoloxía textual, coherencia e

cohesión), cuestións sociolingüísticas.

Estas actividades son válidas para: alumnado aprobado con reforzo.

Estas actividades desenvolveranse na aula. En ningún caso se poderan levar para facer na casa.

B.2 AVALIACIÓN

Con estas actividades o alumnado implicado pode ver incrementada a súa nota ata un punto.

C. Actividades de ampliación

C.1 CONTIDOS

Para aquel alumnado que queira subir nota facilitaráselle actividades de lectura (relatos curtos, poemas, textos teatrais, noticias ou artigos de opinión dos xornais e revistas) que consistirán en breves traballos, recensións, comentarios...

C.2 AVALIACIÓN

Poderán obter ata 1 punto que se sumará á nota da terceira avaliación.

BACHARELATO

Logo da terceira avaliación, o alumnado de bacharelato terá que asistir á clase igualmente até o remate do curso oficial.

A. Actividades de recuperación

Estas actividades van dirixidas a aquel alumnado que teña suspensa a materia.

O alumnado que teña a materia suspensa terá que realizar un exame extraordinario de carácter global.

Exame extraordinario

En 2º BACH as actividades realizaranse seguindo os modelos das probas das ABAU

B. Actividades de ampliación

O alumnado que teña a asignatura aprobada poderá mellorar ata un punto a media do curso.

ACTIVIDADES DE TORIZACIÓN

Farase un seguimento individualizado das actividades de recuperación, reforzo e ampliación do alumnado, así como orientación personalizada nos casos que sexa preciso.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DA AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

(BACHARELATO)

Para o alumnado suspenso de 1º e de 2º BAC a cualificación que saquen no exame extraordinario será a que conste na avaliación extraordinaria.

MODIFICACIÓN FINAL DE CURSO (ACLARACIÓN FEITAS DENDE A DIRECCIÓN XERAL DE ORDENACIÓN E INNOVACIÓN EDUCATIVA RELATIVAS Á ORGANIZACIÓN DO FINAL DE CURSO 22/23 PARA AS ETAPAS DA ESO E BACH)

ESO

O alumnado terá que asistir a clase até o 21 de Xuño. A partir do 22 de Xuño realizarase a sesión da terceira avaliación parcial e a avaliación final de cada grupo.

Por tanto aquel alumnado cuxa media das tres avaliacións chegue a 5 ou supere esta nota terá a materia aprobada. O alumnado que non supere esa media fará unha proba final elaborada a partir das actividades de recuperación .

A. Actividades de recuperación

A.1 CONTIDOS

As actividades consistirán en textos adaptados a cada nivel onde se traballarán os seguintes aspectos:

1. Comprensión lectora.
2. Cuestións de lingua.
3. Outros: cuestións literarias, gramática textual (tipoloxía textual, coherencia e cohesión), cuestións sociolingüísticas.
4. Lectura dun libro .

A maiores, o alumnado realizará unha proba obxectiva deseñada a partir desas actividades.

Estas actividades faranse preferentemente na aula, se ben a lectura do libro terá que ser feita na casa.

A.2 AVALIACIÓN

Na proba a pregunta ou preguntas referidas á lectura terán un valor do 10% e o resto das preguntas o valor do 90%. A nota resultante será a que leve na avaliación ordinaria.

Suprímense as actividades de reforzo e as de ampliación.

15- MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

1º-TEMPORALIZACIÓN.

2º GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA.

ANEXO 4

4ºCONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE 4º ESO :

1º TEMPORALIZACIÓN.

2º GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA.

4º ESO

Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES		
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN	MÍNIMOS
d e h	B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo.	B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.	LGB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante.	1º TRIMESTRE	×
			LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.	1º TRIMESTRE	×
			LGB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.	TODO O CURSO	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

d e h	B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual.	B1.2. Comprender e analizar textos expositivos e publicitarios, diferenciar neles información, opinión e persuasión.	LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.	1º TRIMESTRE	×
			LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor).	1º TRIMESTRE	×
			LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.	1º TRIMESTRE	×
d e h	B1.3. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	B1.3. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	2º TRIMESTRE	
			LGB1.3.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.	2º TRIMESTRE	
d e h	B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.	B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais.	LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	2º TRIMESTRE	×
a c d h	B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	B1.5. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	2º TRIMESTRE	×
			LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	TODOS O CURSO	
			LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	TODOS O CURSO	
h o	B1.6. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	B1.6. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.6.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	TODOS O CURSO	
			LGB1.6.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	TODOS O CURSO	
			LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	TODOS O CURSO	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

h o	B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	TODO O CURSO	
			LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	TODO O CURSO	
			LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	3º TRIMESTRE	×
			LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	TODO O CURSO	
a c d h	B1.8. Escoita crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.	B1.8. Manifesta una actitude crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.	LGB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.	TODO O CURSO	
			LGB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.	TODO O CURSO	
a b e g h o	B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.	B1.9. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade, coa axuda das TIC.	LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.	TODO O CURSO	
			LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	TODO O CURSO	
			LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	TODO O CURSO	×
			LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	TODO O CURSO	
			LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.	TODO O CURSO	
b h	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas	B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.	LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	3ºTRIMESTRE	×
a c	B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca	B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca	LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	3º TRIMESTRE	×

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

d h	dun tema de actualidade.	dun tema de actualidade.	LGB1.112 Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	TODO O CURSO	
a d h l ñ	B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	B1.12. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	TODO O CURSO	
h o	B1.13. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social.	B2.13. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais.	LGB2.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	TODO O CURSO	

Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA	COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES
-----------------------------	---

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

<i>Obxectivos</i>	<i>Contidos</i>	<i>Criterios de Avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>	<i>TEMPORALIZACIÓN</i>	<i>MÍNIMOS</i>
b f h	B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos	LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	TODO O CURSO	
			LGB2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.	TODO O CURSO	
			LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	1º TRIMESTRE	×
			LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	1º TRIMESTRE	×
			LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	TODO O CURSO	
d e h	B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	1º TRIMESTRE	×
			LGB2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	1º TRIMESTRE	×
d e h	B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	LGB2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	1º TRIMESTRE	×
			LGB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	2º TRIMESTRE	
d e h	B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.	B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.	LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.	2º TRIMESTRE	×
			LGB2.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	2º TRIMESTRE	
d e	B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao	B2.5. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna	LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	2º TRIMESTRE	×

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

h	director, editorial, columna e artigo de opinión.	e artigo de opinión.	LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	2º TRIMESTRE	×
d e h	B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	B2.6. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	3º TRIMESTRE	×
			LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	3º TRIMESTRE	
c d h	B2.7. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorias.	B2.7. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	LGB2 7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	TODO O CURSO	
			LGB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.	TODO O CURSO	
b e f h	B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.	B2.8. Usar e seleccionar materiais de consulta das bibliotecas e doutras fontes de información impresa ou en formato dixital.	LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.	TODO O CURSO	
			LGB2.8.2. Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.	TODO O CURSO	
b f h	B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).	TODO O CURSO	
			LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.	3ºTRIMESTRE	×
			LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.	3º TRIMESTRE	
			LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seu alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicarlas correctamente.	TODO O CURSO	×
			LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	TODO O CURSO	
b e	B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os	B2.10. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos	LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.	TODO O CURSO	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

f h	textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	proprios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.	TODO O CURSO	
			LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.	TODO O CURSO	
b e h	B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.11. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, administrativos e comerciais.	LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	TODO O CURSO	
b e h	B2.12. Producción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión.	B2.12. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	2º TRIMESTRE	
b e h	B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	B2.13. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	3º TRIMESTRE	
			LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.	3º TRIMESTRE	
			LGB2.13.3. Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida.	3º TRIMESTRE	
d	B2.14. Valoración da escritura como un instrumento de comunicación.	B2.14. Valorar a escritura como un instrumento moi útil na comunicación.	LGB2.14.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos		
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES		
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN	MÍNIMOS
b e l	B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais. LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	TODO O CURSO TODO O CURSO	

Bloque 3.
lingua

Funcionamento da

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

b e l	B3.2. Recoñecemento e uso das formas verbais da lingua galega e das perífrases.	B3.2. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.	3º TRIMESTRE	×
b e i	B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.	B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.	LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	1º TRIMESTRE	×
			LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.	1º TRIMESTRE	×
			LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	1º TRIMESTRE	×
			LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	1º TRIMESTRE	×
a d e	B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación).	B3.4. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.	2º TRIMESTRE	×
b e n l	B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa.	B3.5. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e para enriquecer o propio vocabulario.	LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.	TODO O CURSO	
b e	B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	B3.6. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.	TODO O CURSO	×
			LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	2º TRIMESTRE	
e	B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.	B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	2º TRIMESTRE	×
b e	B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.	B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.	LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	2º TRIMESTRE	×
			LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	2º TRIMESTRE	×
			LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.	2º TRIMESTRE	×
			LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.	2º TRIMESTRE	×
			LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	2º TRIMESTRE	×

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

e h	B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.	B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	2º TRIMESTRE	×
e	B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temática en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.	B3.10. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temática, e elabora textos de acordo con estes parámetros.	LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	3º TRIMESTRE	×
			LGB3.10.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.	3º TRIMESTRE	
			LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	3º TRIMESTRE	×
			LGB3.10.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	TODO O CURSO	×
a b e	B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	B3.11. Identificar e explicar os trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	LG3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.	3º TRIMESTRE	×
			LGB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.	3º TRIMESTRE	
b e	B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.	B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.	LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.	3º TRIMESTRE	
			LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	TODO O CURSO	
b e h	B3.13. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.13. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	TODO O CURSO	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

b e	B3.14. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.14. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	TODO O CURSO	
--------	--	---	---	--------------	--

Bloque 4. Lingua e sociedade

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES		
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN	MÍNIMOS
ñ o	B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	TODO O CURSO	
			LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.	TODO O CURSO	
			LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	1º TRIMESTRE	×
			LGB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).	TODO O CURSO	
ñ o	B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución.	B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados así como ás tendencias de evolución.	LGB4.2.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.	1º TRIMESTRE	×
			LGB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual.	1º TRIMESTRE	×
			LGB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos.	1º TRIMESTRE	
			LGB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada.	2º TRIMESTRE	×

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

			LGB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.	2º TRIMESTRE	
ñ o	B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	B4.3. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.	2º TRIMESTRE	×
			LGB4.3.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno.	2º TRIMESTRE	×
			LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	2º TRIMESTRE	
			LGB4.3.4. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	2º TRIMESTRE	
ñ o	B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.	B4.4. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.	LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	2º TRIMESTRE	×
			LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.	2º TRIMESTRE	×
			LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	2º TRIMESTRE	×
			LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	2º TRIMESTRE	×
			LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde 1916.	2º TRIMESTRE	×
ñ o	B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.	B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España.	LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.	3º TRIMESTRE	×
ñ o	B4.8. Prexuízos lingüísticos.	B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	3º TRIMESTRE	×
			LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	3º TRIMESTRE	
ñ o	B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas,	B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas	LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	3º TRIMESTRE	
			LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	3º TRIMESTRE	×

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.	da lingua galega e da función da lingua estándar.	LGB4.7.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora.	3º TRIMESTRE	
		LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentalmente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	3º TRIMESTRE	×
		LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	3º TRIMESTRE	×

Bloque 5. Educación literaria.

OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES		
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	TEMPORALIZACIÓN	MÍNIMOS
h l	B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	1º TRIMESTRE	×
			LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.	1º,2º,3º TRIMESTRE	×
h l	B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.	TODO O CURSO	
			LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	TODO O CURSO	
			LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente	TOOD O CURSO	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

			LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.	TODO O CURSO	
h l	B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	TODO O CURSO	
			LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.	TODO O CURSO	
b h l	B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	TODO O CURSO	
e h l	B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	TODO O CURSO	
			LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	TODO O CURSO	
h l n	B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	TODO O CURSO	
			LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	TODO O CURSO	

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

COMPETENCIAS CLAVE		PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	CUALIFICACIÓN
CCL	Comunicación lingüística	A observación directa e/ou indirecta	a avaliación de probas de contidos	<i>CUANTITATIVA</i>
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	B valoración individual cuantitativa	b rúbricas/escalas de valoración	A probas de avaliación de contidos
CD	Competencia dixital	C valoración individual cualitativa	c debates e postas en común	
CAA	Competencia aprender a aprender	D valoración colectiva cuantitativa	d proxectos individuais e de grupo	<i>CUALITATIVA</i>
CSC	Competencias sociais e cívicas	E valoración colectiva cualitativa	e proxectos multimedia	B rúbricas/escalas de valoración e observación
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	F procedimentos mixtos	f enquisas, bases de datos e/ou outros	
CCEC	Conciencia e expresións culturais			

4º ESO

Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar

<i>Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación</i>																			
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES				PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN												
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos					Cualif.	
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

d e h	B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo.	B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.	LGB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante.	CCL								X								X				
			LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.	CCL										X								X		
			LGB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.	CCL CAA											X								X	
d e h	B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual.	B1.2. Comprender e analizar textos expositivos e publicitarios, diferenciar neles información, opinión e persuasión.	LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.	CCL CAA								X									X			
			LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor).	CCL CSEIEE										X									X	
			LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.	CLL CCEC											X									X
d e h	B1.3. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	B1.3. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	CCL CAA								X										X		
			LGB1.3.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.	CCL CSC										X										X
d e h	B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.	B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais.	LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	CCL								X										X		
a c d h	B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	B1.5. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	CCL								X										X		
			LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	CCL CSC										X										X
			LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CSIEE											X									

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

			LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.	CD CAA CCL			X								X												X
b h	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas	B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.	LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	CCL CAA			X								X												X
a c d h	B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CCL CAA			X		X						X												X
			LGB1.11.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	CCL CSC			X									X											
a d h l ñ	B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	B1.12. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	CCL CSC CSIEE CCEC			X								X												X
h o	B1.13. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social.	B2.13. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais.	LGB2.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	CCL CAA CSC CSIEE					X						X												X

Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir

<i>Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación</i>										
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES				PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN			
<i>Obxectivos</i>	<i>Contidos</i>	<i>Criterios de Avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>	<i>Competencias</i>	<i>Grao mínim</i>	<i>Peso cualific</i>	<i>Procedementos</i>	<i>Instrumentos</i>	<i>Cualif.</i>	<i>.</i>

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

				Clave	o conse c.		A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B			
b f h	B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos	LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	CCL CAA			X		X					X						X			
			LGB2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.	CCL						X						X						X	
			LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	CCL							X					X							X
			LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	CCL							X					X							X
			LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	CCL CAA							X					X							X
d e h	B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	CCL				X					X							X			
			LGB2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	CCL CSC					X						X							X	
d e h	B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	LGB2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	CCL CD					X					X						X			
			LGB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	CCL						X						X						X	
d e h	B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.	B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.	LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.	CCL				X					X							X			
			LGB2.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	CCL					X						X							X	
d e	B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao	B2.5. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna	LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	CCL CSC				X					X							X			

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

h	textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	proprios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.	CCL CD											X								X				
			LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.	CCL CD CSC													X								X		
b e h	B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.11. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, administrativos e comerciais.	LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	CCL CD CSC																			XX	X	X		
			LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	CCL CD CSC																					X	X	X
			LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	CCL CD CSC																						X	XX X
b e h	B2.12. Producción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión.	B2.12. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.	CCL CD																				X	X	X	
			LGB2.13.3. Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida.	CCL																					X	X	X
			LGB2.14.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	CCL CSC CCEC																						X	X

Bloque 3. Funcionamento da lingua

Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación		
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA	COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos						Cualif.			
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B		
b e l	B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	CCL CAA				X					X						X			
			LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	CCL CAA					X						X						X	
b e l	B3.2. Recoñecemento e uso das formas verbais da lingua galega e das perífrases.	B3.2. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.	CCL CAA				X					X									
b e i	B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.	B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.	LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	CCL CAA				X					X							X		
			LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.	CCL CAA					X					X							X	
			LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	CCL					X					X								X
			LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	CCL					X					X								X
a d e	B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación).	B3.4. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.	CCL CAA				X					X							X		
b e n l	B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa.	B3.5. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e para enriquecer o propio vocabulario.	LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.	CCL CD			X							X						X		
b e	B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	B3.6. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.	CCL CAA				X					X							X		
			LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL					X					X								X
e	B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.	B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	CCL				X					X							X		

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

b e	B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.	B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.	LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	CCL CAA				X											X	
			LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	CCL					X											X
			LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.	CCL					X											X
			LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.	CCL					X											X
			LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	CCL					X											X
e h	B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.	B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	CCL CAA				X										X		
e	B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temática en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.	B3.10. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temática, e elabora textos de acordo con estes parámetros.	LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	CCL				X										X		
			LGB3.10.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.	CCL CAA					X										X	
			LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	CCL					X										X	
			LGB3.10.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	CLL					X											X
a b e	B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	B3.11. Identificar e explicar os trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	LGB3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.	CCL				X										X		
			LGB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.	CCL					XX											X
b e	B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.	B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.	LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.	CCL CAA					X									X		
			LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	CCL						X										X

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

b e h	B3.13. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.13. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais , evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA																	X	X								X	X		
b e	B3.14. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.14. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA																												X	X

Bloque 4. Lingua e sociedade

<i>Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación</i>																																
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES				PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN																									
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos						Cualif.													
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B												
ñ o	B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	CCL CCEC			X										X															X
	B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.		LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.	CCL			X											X														X
	B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.		LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	CCL CSC					X							X																X

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

ño	B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.	B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España.	LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.	CCL CD					X										X			
ño	B4.8. Prexuízos lingüísticos.	B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	CCL CSC					X										X			
			LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	CCL CSC								X										X
ño	B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.	B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar.	LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	CCL CSC					X										X			
			LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	CCL					X											X		
			LGB4.7.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora.	CCL						X										X		
			LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	CCL CSC							X											X
			LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	CCL CSC							X										X	

Bloque 5. Educación literaria.

Cadro global da Relación entre Obxectivos, Contidos, Criterios de Avaliación, Competencias Clave, Estándares de Aprendizaxe con Procedimentos, Instrumentos e Criterios de Avaliación e Cualificación																				
OBXECTIVOS, CONTIDOS E CCAA			COMPETENCIAS CLAVE E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES				PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN													
Obxectivos	Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	Grao mínimo ou consec.	Peso cualific.	Procedementos						Instrumentos						Cualif.	
							A	B	C	D	E	F	a	b	c	d	e	f	A	B
h	B5.1. Identificación e comprensión dos distintos	B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da	LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	CCL															X	

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

l	períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.	CCL					X								X				X				
h i	B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.	CCL						X											X				
			LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relacións co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	CCL										X		X								X	
			LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relacións co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente	CCL								X													X
			LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.	CCL								X													X
h i	B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	CCL									X		X		X						X	X	
			LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.	CCL										X										X	X
b h i	B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	CCL									X										X	X	
e h i	B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	CCL																			X		
			LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD								X												XX	X

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS | 2022/2023

h l n	B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	CCL CCEC						X										X
			LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	CCL CCEC						X				X						

ANEXO DE INFORMACIÓN ÁS FAMILIAS

Neste anexo só consta a programación dos seguintes cursos: 2º ESO , 4º ESO e 2º Bacharelato. Coa implantación da LOMLOE a programación dos restantes cursos xa se fai a través dunha aplicación chamada PROENS.

BLOQUES DOS QUE CONSTA A MATERIA DE LINGUA E LITERATURA GALEGA II

1.**COMUNICACIÓN.**Comprensión e expresión oral e escrita, tipoloxía textual, propiedades textuais (adecuación, coherencia, cohesión) e competencia comunicativa (comprensión e produción textual).

2.LINGUA E SOCIEDADE

1.[Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión nos usos.](#)

2. [Historia da normativización: a construción da variedade estándar. Interferencias e desviacións da norma.](#)

3. [O galego, lingua en vías de normalización.](#)

4. [O galego no primeiro terzo do século XX: características lingüísticas fundamentais. Contexto histórico e situación sociolingüística.](#)

5. [O galego de 1936 a 1978: características lingüísticas fundamentais. Contexto histórico e situación sociolingüística.](#)

6. [O galego a finais do século XX e comezos do XXI: características lingüísticas fundamentais. Contexto histórico e situación sociolingüística.](#)

3.LINGUA E GRAMÁTICA

Fonética e fonoloxía.A sílaba.O acento

Variedades dialectais de Galicia

O léxico e os seus procedementos de formación

Morfoloxía

Sintaxe

Semántica

Ademais destes contidos , deben ser dominados aspectos gramaticais propios de 1º Bach.Serán repasados ao longo do curso e entrarán como materia avaliable.

4.LITERATURA

1- [A poesía das Irmandades da Fala. Características, autores e obras representativas.](#)

2.- [A poesía de vangarda. Características, autores e obras representativas.](#)

3. [A prosa do primeiro terzo do XX: as Irmandades e o Grupo Nós \(narrativa, ensaio e xornalismo\).](#)

4.- [O teatro do primeiro terzo do XX: Irmandades, vangardas e Grupo Nós.](#)

5.- [A poesía entre 1936 e 1975: a Xeración do 36, a Promoción de Enlace, a Xeración das Festas Minervais.](#)

6.- [A prosa entre 1936 e 1975: os renovadores da prosa \(Fole, Blanco Amor, Cunqueiro e Neira Vilas\).](#)

7.- [A Nova Narrativa Galega. Características, autores e obras representativas.](#)

8.- O teatro galego entre 1936 e 1975: a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.

9.- A literatura do exilio entre 1936 e 1975: poesía, prosa e teatro.

10. A poesía de fins do XX e comezos do XXI. Temas e autores dos 80 e dos 90. Poetas e tendencias actuais máis relevantes.

11.- A prosa de fins do XX e comezos do XXI. Temas e autores dos 80 e dos 90. Prosistas e tendencias actuais máis relevantes.

12. O teatro de fins do XX e comezos do XXI. Temas e autores dos 80 e dos 90. Dramaturgos, tendencias e compañías actuais máis relevantes.

LECTURAS OBRIGATORIAS(a escoller unha por trimestre)

2º BACHARELATO		1º TRIMESTRE	
POESÍA	PILAR CASTRO	ANTOLOXÍA DA POESÍA NEOTROBADORESCA.	
	MANUEL ANTONIO	DE CATRO A CATRO	GALAXIA
	AMADO CARBALLO	POESÍA COMPLETA	GALAXIA
	CUNQUEIRO	CANTIGA NOVA QUE SE CHAMA RIVEIRA	GALAXIA
NOVELA	VICENTE RISCO	O PORCO DE PÉ	GALAXIA
	CASTELAO	OS DOUS DE SEMPRE	GALAXIA
RELATO	RAFAEL DIESTE	DOS ARQUIVOS DO TRASNO	GALAXIA
	OTERO PEDRAYO	CONTOS DO CAMIÑO E DA RÚA	GALAXIA
TEATRO	RAFAEL DIESTE	A FIESTRA VALDEIRA	GALAXIA
2º TRIMESTRE			
POESÍA	CELSE EMILIO FERREIRO	LONGA NOITE DE PEDRA	XERAIS
	MANUEL MARÍA	ANTOLOXÍA POÉTICA.	ESPIRAL MAIOR
NOVELA	BLANCO AMOR	A ESMORGA	GALAXIA
	NEIRA VILAS	MEMORIAS DUN NENO LABREGO.	GALAXIA
	XOANA TORRES	ADIÓS MARÍA	GALAXIA
	CARBALLO CALERO	SCÓRPIO	ATRAVÊS EDITORA
RELATO	ÁNHEL FOLE	-HISTORIAS QUE NINGUÉN CRE. -Á LUS DO CANDIL	GALAXIA
	ÁLVARO CUNQUEIRO	XENTE DE AQUÍ E DE ACOLÁ	GALAXIA
3º TRIMESTRE			
POESÍA	AA .VV	PARA SAÍR DO SÉCULO.NOVA PROPOSTA POÉTICA.	XERAIS
	LUCIANO RODRÍGUEZ	25 ANOS DE POESÍA GALEGA(1975-2000)	LA VOZ DE GALICIA
TEATRO	PERNAS CORA	ANATOMÍA DUN HIPOCONDRIACO.	XERAIS
	VIDAL BOLAÑO	SAXO TENOR.	XERAIS
	NÚÑEZ SINGALA	COMEDIA BÍFIDA.	GALAXIA
	FRANCISCOTAXES	O VELORIO	LA VOZ DE GALICIA

NOVELA/RELATO	DARÍO XOHAN CABANA	FORTUNATO DE TRASMUNDI.	XERAIS
	MANUEL RIVAS	O LAPIS DO CARPINTEIRO.	XERAIS
	CARLOS CASARES	ILUSTRÍSIMA	GALAXIA
	MÉNDEZ FERRÍN	ARRAIANOS	XERAIS
	SUSO DE TORO	<ul style="list-style-type: none"> • POLAROID. • HOME SEN NOME 	XERAIS XERAIS
	XABIER QUIROGA	<ul style="list-style-type: none"> • IZAN O DA SACA 	XERAIS
	MARÍA REIMÓNDEZ	O CLUB DA CALCETA	XERAIS
	ROSA ANEIROS	<ul style="list-style-type: none"> • ÁS DE BOLBORETA • RESISTENCIA 	XERAIS XERAIS
	BERTA DÁVILA	O DERRADEIRO LIBRO DE EMMA OLSEN	GALAXIA
	ANTÍA YÁÑEZ	NON PENSES NUN ELEFANTE ROSA	XERAIS

DISTRIBUCIÓN DA MATERIA POR AVALIACIÓNS

1-TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS

1º TRIMESTRE:

- **Comprensión e expresión oral e escrita, tipoloxía textual, propiedades textuais(adequación, coherencia, cohesión)e competencia comunicativa(comprensión e produción textual)**
- **O galego no primeiro terzo do século XX: características lingüísticas fundamentais.Contexto histórico e situación sociolingüística.**
- **Historia da normativización: a construción da variedade estándar.Interferencias e desviacións da norma.**
- **A poesía das Irmandades da Fala.Características, autores e obras representativas.**
- **A poesía de vangarda.Características, autores e obras representativas.**
- **A prosa do primeiro terzo do XX:as Irmandades e o Grupo Nós(narrativa, ensaio e xornalismo).**
- **O teatro do primeiro terzo do XX: Irmandades, vangardas e Grupo Nós.**
- **A estrutura da palabra.**
- **Ditongos e acentuación..**
- **Fonética e fonoloxía, os fonemas.**
- **Substantivo e adxectivo.**
- **Revisión da conxugación regular,irregular; infinitivo conxugado; participios; futuro de subxuntivo.**

2ºTRIMESTRE:

- **Comprensión e expresión oral e escrita, tipoloxía textual, propiedades textuais(adequación, coherencia, cohesión)e competencia comunicativa(**

comprensión e produción textual)

- O galego de 1936 a 1978: características lingüísticas fundamentais. Contexto histórico e situación sociolingüística.
- Historia da normativización. A construción da variedade estándar. Interferencias e desviacións da norma.
- A poesía entre 1936 e 1975: a Xeración do 36, a Promoción de enlace, a Xeración das Festas Mineravais.
- A prosa entre 1936 e 1975: os renovadores da prosa (Fole, Blanco Amor, Cunqueiro e Neira Vilas).
- A Nova Narrativa Galega. Características, autores e obras representativas.
- O teatro galego entre 1936 e 1975: a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.
- O pronome persoal tónico e átono.
- As perífrases verbais.
- Introducción á gramática do texto.
- A semántica.

3º TRIMESTRE:

- **Comprensión e expresión oral e escrita, tipoloxía textual, propiedades textuais (adequación, coherencia, cohesión) e competencia comunicativa (comprensión e produción textual)**
  - O galego a finais do século XX e comezos do XXI: características lingüísticas fundamentais. Contexto histórico e situación sociolingüística.
  - Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión nos usos.
  - O galego, lingua en vías de normalización.
  - A poesía de fins do XX e comezos do XXI. Temas e autores dos 80 e dos 90. Poetas e tendencias actuais máis relevantes.
  - A prosa de fins do XX e comezos do XXI. Temas e autores dos 80 e dos 90. Prosistas e tendencias actuais máis relevantes.
  - O teatro de fins do XX e comezos do XXI. Temas e autores dos 80 e dos 90. Dramaturgos, tendencias e compañías actuais máis relevantes.
  - As relacións semánticas.
  - As conxuncións.

CRITERIOS SOBRE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

Para a avaliación terase en conta:

- O seguimento da alumna/o día a día a través do caderno e das actividades cotiás, así como a súa actitude na aula.
- As probas e traballos realizados para comprobar a realización e aproveitamento das lecturas obrigatorias.
- Asemade, o alumnado que realice actividades voluntarias organizadas ou en colaboración co Departamento de Lingua Galega e Literatura, como por exemplo, participación en xornadas, concursos orais ou escritos, revistas en papel ou dixitais, blogues, recitais de poesía, verase recompensado cunha cualificación positiva na nota da avaliación.
- As probas realizadas ao longo do trimestre para valorar a evolución do alumno/a e o seu grao de logro dos obxectivos.

A avaliación aprobarase cunha cualificación mínima de 5. Os/as alumnos/as que non alcancen este mínimo teñen a posibilidade de realizar nas semanas seguintes á avaliación aquelas probas ou actividades propostas polo profesorado para facelo, así como modificar actitudes ou hábitos de traballo na avaliación seguinte.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

A **CUALIFICACIÓN** do alumnado de segundo de bacharelato atenderá ós seguintes criterios:

- Traballo na aula e na casa (pode modificar a nota tanto positiva como negativamente) ata o máximo de **1 punto**.

- Proba da lectura, oral, correspondente a cada trimestre, na que, a través do comentario de diferentes aspectos do libro, se demostrará que se leu e que se comprendeu a obra. Este exame valorarase de 0 ata 1 como máximo e sumarase á nota de avaliación, Ademais o alumnado poderá ler outro libro, de xeito voluntario, que suporía sumar 0'5 puntos á nota da avaliación. Tanto o libro obrigatorio como o optativo serán escollidos de entre os da lista que se adxunta a continuación.
- Nesta proba tamén se valora o nivel oral da lingua, así como no decorrer do día a día na aula. Na cualificación final suma ata 1 punto.
- Dúas probas escritas por trimestre nas que o alumnado mostre os seus coñecementos e a súa correcta expresión axeitada á normativa.
- Estas dúas probas farán media, pero nunca con menos de 4, e a media das dúas debe acadar o cinco.
- A media destas probas suma como máximo 7 puntos no conxunto da avaliación.
- Haberá exames de recuperación se non se supera o 4.

A media das tres avaliacións ten que ser como mínimo de 5 para considerar a materia aprobada.

En resumo a nota da avaliación conformarase de acordo coas porcentaxes indicadas

70%	Media das probas escritas/adaptación modelo ABAU/
10%	Expresión oral
10%	Lectura dun libro
10%	Traballos de avaliación feitos na casa e na aula.

- **Na proba extraordinaria de xuño** entrarán todos os contidos vistos ao longo do curso, será de idénticas características ao modelo ABAU2023. Os criterios de avaliación serán os mesmos das probas ABAU 2023 e, para aprobar a materia, deben obter como mínimo, un 5 e esta nota supón o 100% da cualificación da avaliación extraordinaria.

MODELO EXAME (adaptación do modelo ABAU)

O modelo de exame que se vai traballar seguirá o esquema do modelo ABAU cos contidos adaptados ó estudado no trimestre. E tamén se aplicarán os mesmos criterios de corrección.

1. TEXTO DE INICIO (literario ou xornalístico)

2. • BLOQUE 2. Comunicación escrita. Ler e escribir (40%)

PREGUNTA 1. Comprensión do texto. Dividida en dous apartados:

- 1.1.: Resumo / esquema / ideas principais e secundarias / intención comunicativa / tema. (1 punto)

- 1.2.: Definición de palabras ou explicación de expresións tiradas do texto. / Recoñecemento de elementos cohesivos. (1 punto)

- **PREGUNTA 2. Producción textual. - 2. Redacte un texto no que exprese a súa opinión sobre... / Redacte un texto expositivo no que dea información sobre... (Extensión aprox. 250 palabras) (2 puntos)**

BLOQUE 3. Funcionamento da lingua (20%)

- **PREGUNTA 3. Funcionamento da lingua. Dividida en dous apartados: Preguntarase a gramática sempre en contexto, é dicir, sobre elementos do texto de inicio. Esta pregunta constará de dous apartados, que tratarán sobre sintaxe, morfoloxía, semántica, fonética e fonoloxía, ou dialectoloxía. Cada un dos apartados de cada opción estará referido a unha disciplina distinta. Por exemplo: 3.1. morfoloxía, 3.2. semántica (OPCIÓN A); 3.1. morfoloxía e 3.2. dialectoloxía (OPCIÓN B); etc. Cada un dos apartados será valorado sobre 1 punto.**

• BLOQUE 4. Lingua e sociedade (20%)

- **PREGUNTA 4. Lingua e sociedade. O alumnado debe ser quen de aplicar os conceptos teóricos aprendidos neste bloque á análise dun estímulo, que pode ser unha viñeta, un texto breve, un gráfico etc. (Extensión aprox. 250 palabras) (2 puntos)**

• BLOQUE 5. Educación literaria (20%)

- **PREGUNTA 5. Educación literaria. Esta pregunta parte dun breve texto literario (narrativo, poético ou teatral), sobre o que o alumnado debe analizar algunhas características representativas do seu autor ou autora. Ademais, preguntaremos tamén por algunha información teórica con respecto a ese mesmo período (contextualización, outros autores ou autoras da época e algunha das súas obras etc.). (Extensión aprox. 250 palabras) (2 puntos)**

Sempre se facilitará a información sobre o autor/a do texto, así como o título e ano de publicación da obra da que estea extraído.

CORRECCIÓN LINGÜÍSTICA Ademais dos contidos de cada pregunta, tamén se terá en conta a corrección lingüística do exame, que se aplicará a todas as preguntas, excepto a 2, na que xa está incluída na súa puntuación. Polo tanto, sobre a cualificación global poderase descontar ata un máximo de 2 puntos por erros. Estes poderán ser:

- Moi graves: Desconto 0'2 puntos c/u. Solucións alleas ao sistema lingüístico do galego (tempos compostos, mala colocación dos clíticos...).
- Graves: Desconto 0'1 puntos c/u. Solucións ortográficas contrarias á norma lingüística (b/v, h, y), acentuación diacrítica...
- Leves: Desconto 0'05 puntos c/u. Solucións galegas alleas ao estándar vixente. Acentuación non diacrítica. Contraccións non realizadas.

2º ESO

1- TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS

1ª AVALIACIÓN:

UNIDADES: DA 1 Á 4.

2ª AVALIACIÓN:

UNIDADES : DA 5 Á 8.

3ª AVALIACIÓN:

UNIDADES: DA 9 Á 12.

CONTIDOS BÁSICOS:

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR (presentar unha persoa, saudar e despedirse; dar os parabéns e agradecer; expresar sorpresa e incredulidade; describir; mudar de tema; persuadir; expresar coincidencia e indiferenza; pór exemplos; pedir e facer aclaracións; pór condicións; calmar o /a interlocutor/ora).

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR (propiedades textuais: adecuación; coherencia; cohesión. Estrutura narrativa; estrutura descritiva; estrutura persuasiva-argumentativa; estrutura expositivo-explicativa; estrutura obrigativo-instrucional; estrutura dialogada e monologada; portada dun xornal; textos xornalísticos informativos; textos xornalísticos de opinión.

Redacción dos seguintes textos: un convite; un chíó; un fanfiction; das regras de xogo; unha folla de reclamación; unha entrada dunha enciclopedia en liña; unha receita; un monólogo.)

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA. (o alfabeto; sílabas; acentuación; acentuación diacrítica; puntuación. punto, vírgula e punto e vírgula, dous puntos, puntos suspensivos e sinais de interrogación e de exclamación, trazo curto, medio e longo, parénteses e aspas. Uso de b e v, uso de h, uso de s/x; grupos consonánticos.

Substantivo; adxectivo; pronome, artigo, demostrativo e posesivo; identificadores, cuantificadores, interrogativos, ex clamativos, pronome persoal; verbos regulares, verbos irregulares, perífrases verbais; adverbios, preposicións, conxuncións. Funcións sintácticas e tipos).

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE (linguas minoritarias e minorizadas; lusofonía; situación legal das linguas do Estado español; normalización lingüística; variedades lingüísticas; preconceptos lingüísticos)

BLOQUE 5. A LITERATURA (Xéneros literarios; literatura electrónica; subxéneros líricos: canción e oda; subxéneros narrativos: conto e novela; subxéneros narrativos: lenda; fábula; subxéneros dramáticos: comedia e traxedia; subxéneros didácticos: ensaio; literatura e cinema; literatura e videoxogos; literatura e outras artes.)

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN , A CUALIFICACIÓN E A PROMOCIÓN DO ALUMNADO NO 1º CICLO DA ESO

A diario na aula irase comprobando o grao de atención e comprensión do alumnado na aula presencial e de interacción coa aula virtual.

O alumnado deberá ter una actitude positiva cara ó galego, o seu estudo e traballar e participar diariamente nos procedementos que se estean a realizar.

O profesorado recollerá información deste punto na súa libreta así como da realización das tarefas que o alumnado deberá facer na casa e das que deberá dar conta na aula ou a través da aula virtual.

En 1º e 2º de ESO no primeiro trimestre realizaremos unha proba escrita por cada unidade para ir vendo o grao de comprensión e de traballo do alumnado. Xa no segundo e no terceiro trimestres farase un exame por cada dúas unidades.

O conxunto de probas escritas valerá ata un total de 7 puntos no conxunto da avaliación.

Valorarase a oralidade : expresión en galego, con 1 punto. Esta avalíase a partir da práctica diaria na aula e tamén na proba oral do libro ou probas específicas que se programen no decorrer do curso.

Será obrigatoria a lectura dun libro por trimestre que se valorará ata o máximo de 1 punto. Para demostrar que leu o libro o alumnado realizará unha proba oral. Nesta proba avalíase o dominio da lingua , por un lado; e por outro a comprensión lectora.

Tamén se contempla a posibilidade de que o alumnado lea outro libro ou fragmentos de libros, de que faga pequenos traballos de investigación , todo iso mais o traballo de clase e o traballo da casa valorarase ata o total de 1 punto.

- Non se farán recuperacións porque se programa como avaliación continua pero si se contempla a posibilidade de facer un reforzo personalizado naqueles aspectos e con aqueles alumnos /as que o profesorado estime necesario, sobre todo se son repetidores.
- As dúas probas escritas farán media, pero nunca con menos de 3,5, e a media das dúas debe acadar o cinco , que supón un 3,5 na nota global da avaliación unha vez calculado o 70%.

4º ESO

1- TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS

1º TRIMESTRE:

UNIDADES: DA 1 Á 3.

2º TRIMESTRE:

UNIDADES : DA 4 Á 6.

3º TRIMESTRE:

UNIDADES: DA 7 Á 9.

CONTIDOS BÁSICOS: 4º ESO

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR (aprender a escoitar. Expoñer os nosos coñecementos)

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR (textos xornalísticos de opinión; textos argumentativos; o contrato, o currículo)

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA: (acentuación, til diacrítico; diérese; apótrofo; puntuación; maiúsculas; minúsculas; sintaxe)

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE: (historia social da lingua: de 1916 a 1936; historia social da lingua: de 1936 a 1978; historia social da lingua: de 1978 á actualidade; situación sociolingüística actual en Galicia; planificación lingüística: normalización, normativización, prexuízos; a variedade estándar; lusofonía.

BLOQUE 5. A LITERATURA: (Abrangue o básico de cada unha das etapas literarias estudadas. Galicia entre 1916 e 1936. Ramón Cabanillas; o grupo Nós; as vangardas e a Xeración de 1922; literatura do exilio; narrativa de posguerra; poesía de posguerra; narrativa , poesía e teatro de 1975 á actualidade.

2º CICLO DA ESO

Os mecanismos que se van utilizar van ser :

- Ficha persoal do alumno para rexistrar: as tarefas, participación, traballo en grupo, hábitos...
- Probas escritas dos temas traballados.
- Posibilidade de realización de traballos literarios ou de investigación.
- Traballo diario e tamén en grupo.
- Teremos en conta o esforzo por aprender, a atención nas clases e o emprego espontáneo do galego.

O conxunto de probas escritas, un máximo de dúas por trimestre, valerá ata un total de 7 puntos no conxunto da avaliación.

Faranse recuperacións de cada unha delas en cada trimestre.

- Estas dúas probas farán media a partir de 3,5, e deberase acadar o 5 para chegar ao aprobado.
  - **Valorarase a oralidade** :e avaliarase a partir da práctica diaria na aula e na proba oral de lectura.**Sumará ata o máximo de 1 punto.**
  - **Traballo da clase , da casa ,da aula presencial e virtual sumarán ata 1 punto.**
  - **Será obrigatoria a lectura dun libro por trimestre ,que se valorará ata 1 punto.**Para demostrar que leu o libro o alumnado realizará probas orais.Nestas probas vaise avaliar tanto o comentario que o alumnado faga sobre o contido do libro, como a lingua que utiliza.
  - Contémplase a posibilidade do reforzo personalizado se a profesora o estima oportuno, sobre todo ,no caso dos repetidores.
  - Contémplase a posibilidade , **de forma extraordinaria**, da realización dun exame final en xuño sobre contidos mínimos.

PENDENTES

O alumnado da ESO que **teña pendente** a asignatura nun nivel inferior terá un seguimento especial do seu rendemento no nivel no que se atopa , incluída a posibilidade de realización dalgún traballo específico, se se estimar oportuno, e será cualificado na pendente polo traballo e polos resultados no nivel en que se atopa neste curso.

e)CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

Imos traballar actividades variadas na tipoloxía e no grao de dificultade de modo que enfrontarse con elas sexa unha forma de asentir conceptos e supoña un reto real para o alumnado.

En todas as unidades imos incluír actividades que obriguen ao manexo de diferentes ferramentas TIC, á busca e ao procesamento de información a través de internet e doutras fontes documentais, á utilización do dicionario, á creación literaria, á resolución de problemas, á investigación ,á exposición oral , se for posíbel, ao desenvolvemento de proxectos.

Fomentaremos o traballo individual , preciso para certas actividades que serven para asentir coñecementos moi concretos(ortografía, gramática etc.) e tamén noutras moi útiles neste curso que favorecen o autoconhecimento e a expresión dos propios sentimentos(expresión da propia opinión, creación de textos de intención literaria etc.) .

E na medida do posíbel fomentaremos o traballo en grupo tanto no ensino presencial como no semipresencial.

Encargarémonos de practicar co alumnado o uso da aula virtual, facendo especial fincapé en:

- Acceso ao curso de cada materia.
- Uso da mensaxería da aula virtual.
- Funcionamento dun foro.
- Uso dos contidos achegados polo profesorado.
- Metodoloxía necesaria para achegar un ou máis arquivos a unha tarefa.
- Metodoloxía necesaria para que o alumnado comprobe as correccións das súas tarefas.
- Practicar o uso dun editor de texto.
- Dar indicacións sobre como inserir unha imaxe nun documento de texto.
- Practicar a conversión dun documento de texto a un documento pdf.

Na medida do posíbel tamén practicaremos o uso de videoconferencias a través da aplicación cisco webex.

E teremos que prestar especial atención aos aspectos emocionais e sociais, mediante a realización de actividades grupais de acollida e cohesión.

f) MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAN UTILIZAR.

En todos os cursos o material fundamental vai ser o libro de texto e cada alumna/o terá que usalo tanto para traballar na aula presencial como na virtual. Ademais neste curso mantéñense os mesmos libros de texto de anos anteriores.

A maiores a aula virtual vai facilitar proporcionarlles material de tipo audiovisual que complemente os contidos do libro.

Cada alumna e alumno terá un caderno de traballo específico para a asignatura.

En 1º e 2º de ESO manexaremos os ordenadores para traballar con todas aquelas páxinas web que poidan servir de complemento a aquelas actividades que se estean a desenvolver na aula nese momento.

No resto dos cursos será o ordenador de aula o que sirva para as exposicións.

Consultaremos calquera referencia bibliográfica, xornalística pertinente para a aula.

Faremos lecturas colectivas de textos que procuraremos na rede .

PROPOSTA DE LIBROS DE LECTURA

Por suposto que esta lista é orientativa. Pode sufrir variacións se se considera que hai outros títulos máis atractivos para o alumnado, ou este demanda un determinado tipo de lectura ou en previsión da visita ó centro dalgún escritor ou escritora .

NIVEL 2º ESO

1º AVALIACIÓN

2º ESO A	M. LOURENZO GONZÁLEZ	IRMÁN DO VENTO	XERAIS
2º ESO B	AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ	CARTAS DE INVERNO	XERAIS
REFORZO	AN ALFAYA	O GRUPO	XERAIS
OPCIONAL	SUSO DE TORO	UNHA ROSA É UNHA ROSA.	XERAIS

2º AVALIACIÓN

2º ESO A	AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ	CARTAS DE INVERNO	XERAIS
2º ESO B	M. LOURENZO GONZÁLEZ	IRMÁN DO VENTO	XERAIS
REFORZO	AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ	RAPAZAS.	XERAIS
OPCIONAL	RAFAEL DIESTE	A FIESTRA VALDEIRA	GALAXIA

3º AVALIACIÓN

2º ESO A	X.P.DOCAMPO	O MISTERIO DAS BADALADAS.	VÍA LÁCTEA.
2º ESO B			
REFORZO	JORDI SIERRA I FABRA	KAFKA E A BONECA VIAXEIRA	GALAXIA
OPCIONAL	NÚÑEZ SINGALA	ATRANCO NO BANCO	GALAXIA

4º ESO

1º AVALIACIÓN	CABANILLAS	A ROSA DE CEN FOLLAS	XERAIS
	CASTELAO	OS VELLAS NON DEBEN DE NAMORARSE	GALAXIA
		UN OLLO DE VIDRO.MEMORIAS DUN ESQUELETE.	GALAXIA
	RAFAEL DIESTE	DOS ARQUIVOS DO	GALAXIA

		TRASNO	
	LECTURAS OPCIONAIS		
	DOMINGO VILLAR	A PRAIA DOS AFOGADOS	GALAXIA
	ROSA ANEIROS	ÁMOTE LEO	XERAIS
2º AVALIACIÓN			
	CELSO EMILIO FERREIRO	LONGA NOITE DE PEDRA	XERAIS
	CARLOS CASARES	VENTO FERIDO	GALAXIA
	BLANCO AMOR	OS BIOSBARDOS	GALAXIA
	NEIRA VILAS	MEMORIAS DUN NENO LABREGO	GALAXIA
	MÉNDEZ FERRÍN	PERCIVAL E OUTRAS HISTORIAS	XERAIS
3º AVALIACIÓN			
	DARÍA XOHÁN CABANA	GALVÁN EN SAOR	XERAIS
	PACO MARTÍN	DAS COUSAS DE RAMÓN LAMOTE	GALAXIA
	LEDICIA COSTAS	O CORAZÓN DE XÚPITER	XERAIS
	AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ	A VIAXE DE GAGARIN	XERAIS
	MARCOS CALVEIRO	O PINTOR DO SOMBREIRO DE MALVAS	XERAIS
	FRAN ALONSO	POETÍZATE	XERAIS

i) ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO , RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.

O **alumnado da ESO** que **teña pendente** a asignatura nun nivel inferior terá un seguimento especial do seu rendemento no nivel no que se atopa , incluída a posibilidade de realización dalgún traballo específico, se se estimar oportuno, e será cualificado na pendente polo traballo e polos resultados no nivel en que se atopa neste curso.

En bacharelato o alumnado coa asignatura pendente terá que examinarse dos contidos mínimos da materia .Pode repartir a materia en dous exames con opción a un exame final global caso suspendese aqueles exames.

j) ORGANIZACIÓN DOS PROCEDEMENTOS QUE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECEMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS, NO CASO DO BACHARELATO.

k) DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS.

a) Análise e valoración das aprendizaxes imprescindibles que se impartiron e das que non se impartiron .

No primeiro ciclo da ESO faremos unha avaliación inicial para ver de detectar problemas individuais e ver de enfrontalos. Os informes individuais tamén poden ser de axuda para decidir os reforzos educativos.

Porén non imos facer ningún reaxuste curricular en tanto que os estándares fundamentais van ser traballados ao longo de todo o curso.

En 3º ESO a avaliación inicial xunto cos informes individuais van ser os mecanismos que nos van axudar a detectar problemas individuais.

Neste nivel non se van facer axustes curriculares e procuraremos que as tarefas propostas contribúan ao desenvolvemento competencial do alumnado.

En 4º ESO durante o primeiro mes si se vai repasar a literatura e a sociolingüística do século XIX porque é unha materia que se traballou superficialmente no curso pasado e que non volven ver xa que neste curso trabállase a literatura do século XX.

Non se pode dedicar máis aló dun mes porque despois non queda tempo para traballar o currículo deste ano.

E de inicio xa sabemos que hai que reforzar a expresión oral e escrita en lingua galega. Mais este será un traballo a facer ao longo de todo o curso.

En 1º Bach tampouco imos facer un reforzo especial dos contidos da ESO. Abonda cos contidos propios deste curso que xa afondan no coñecemento gramatical, textual, literario e sociolingüístico.

En 2º bach vaise facer un breve reaxuste curricular para repasar os coñecementos de literatura e de sociolingüística do curso pasado mais só durante as primeiras clases porque non dá tempo a explicar a materia correspondente a este curso e da que se van examinar nas probas ABAU.

O nivel lingüístico e textual vai ser tratado en profundidade ao longo de todo o curso.

I) MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

En 1º e 2º de ESO contamos cun profesor específico para dar clases de reforzo a aquel alumnado que consideremos que necesita un apoio específico. Esta decisión tómase a partir da avaliación inicial, da observación nas primeiras semanas de clase e dos informes de anos anteriores. Finalmente convócase a todo o profesorado dese grupo xunto co departamento de orientación para decidir quen necesita máis este tipo de apoio.

No resto dos niveis temos que estar atentas a aqueles alumnos e alumnas que:

- presenten dificultades específicas de aprendizaxe.
- teñan trastorno por déficit de atención e hiperactividade.
- teñan altas capacidades intelectuais.
- que se viran obrigados/as a incorporarse tardiamente ao noso sistema educativo.
- que posúan condicións persoais ou de historia escolar que así o recomende.

Os principios básicos para o tratamento co alumnado con NEAE parten da inclusión na aula, da non discriminación e da igualdade efectiva.

Intentaremos adaptar as explicacións ás súas necesidades. As probas escritas adaptaranse aos protocolos que esixa a Consellería en canto á presentación das preguntas. Se se precisar máis tempo para a realización das mesmas tamén se terá en conta.

m) CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO QUE CORRESPONDA.

Remítome á parte xeral da programación.

n) ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS POR CADA DEPARTAMENTO DIDÁCTICO.

Estas actividades son susceptibles de sufriren modificacións.

ACTIVIDADES DO SEMINARIO DE GALEGO PARA O CURSO 2022/2023	NIVEIS	DATA APROXIMADA
ROTEIRO OS ANCARES		
RECITADO MANUEL MARÍA	1º ESO 2º ESO	MES DE OUTUBRO
VISIONADO DALGUNHA PELÍCULA	BACHARELATO ESO	SEN ESPECIFICAR
FESTIVAL DE NADAL	CALQUERA NIVEL	MES DE DECEMBRO
HOMENAXE ROSALÍA DE CASTRO	CALQUERA NIVEL	FEBREIRO
RECITADO POÉTICO. CANTIGAS MEDIEVAIS.	3º ESO	MAIO
	CALQUERA NIVEL.	2º E 3º TRIMESTRE.

PROGRAMA DE RADIO		
ASISTENCIA A REPRESENTACIÓNS TEATRAIS	CALQUERA NIVEL	SEN ESPECIFICAR
ACTIVIDADES RELACIONADAS CON NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA	CALQUERA NIVEL	Ó LONGO DO CURSO.
VIAXE CULTURAL PORTUGAL	TERCEIRO TRIMESTRE	ESO

PLAN DE ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN, REFORZO E AMPLIACIÓN.

ESO

A. Actividades de recuperación

A.1 CONTIDOS

As actividades durante este período consistirán en textos adaptados a cada nivel onde se traballarán os seguintes aspectos:

1. Comprensión lectora.
2. Cuestións de lingua.
3. Outros: cuestións literarias, gramática textual (tipoloxía textual, coherencia e cohesión), cuestións sociolingüísticas.
4. Lectura dun libro .

A maiores, o alumnado realizará unha proba obxectiva deseñada a partir desas actividades.

Estas actividades faranse preferentemente na aula, se ben a lectura do libro terá que ser feita na casa.

A.2 AVALIACIÓN

Na proba a pregunta ou preguntas referidas á lectura terán un valor do 10% e o resto das preguntas o valor do 90%. A nota resultante será a que leve na avaliación ordinaria.

B. Actividades de reforzo

B.1 CONTIDOS

As actividades de reforzo serán semellantes ás actividades de recuperación, mais adaptadas ás características do alumnado como se veu facendo durante todo o ano.

Consistirán en textos adaptados a cada nivel, amais da adaptación das actividades xerais de recuperación, onde se traballarán os seguintes aspectos:

1. Comprensión lectora.
2. Cuestións de lingua.
3. Outros: cuestións literarias, gramática textual (tipoloxía textual, coherencia e cohesión), cuestións sociolingüísticas.

Estas actividades son válidas para: alumnado aprobado con reforzo.

Estas actividades desenvolveranse na aula. En ningún caso se poderan levar para facer na casa.

B.2 AVALIACIÓN

Con estas actividades o alumnado implicado pode ver incrementada a súa nota ata un punto.

C. Actividades de ampliación

C.1 CONTIDOS

Para aquel alumnado que queira subir nota facilitaráselle actividades de lectura (relatos curtos, poemas, textos teatrais, noticias ou artigos de opinión dos xornais e revistas) que consistirán en breves traballos, recensións, comentarios...

C.2 AVALIACIÓN

Poderán obter ata 1 punto que se sumará á nota da terceira avaliación.

BACHARELATO

Logo da terceira avaliación, o alumnado de bacharelato terá que asistir á clase igualmente até o remate do curso oficial.

A.Actividades de recuperación

Estas actividades van dirixidas a aquel alumnado que teña suspensa a materia.

O alumnado que teña a materia suspensa terá que realizar un exame extraordinario de carácter global.

Exame extraordinario

En 2º BACH as actividades realizaranse seguindo os modelos das probas das ABAU

B.Actividades de ampliación

O alumnado que teña a asignatura aprobada poderá mellorar ata un punto a media do curso.

ACTIVIDADES DE TORIZACIÓN

Farase un seguimento individualizado das actividades de recuperación, reforzo e ampliación do alumnado, así como orientación personalizada nos casos que sexa preciso.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DA AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

(BACHARELATO)

Para o alumnado suspenso de 1º e de 2º BAC a cualificación que saquen no exame extraordinario será a que conste na avaliación extraordinaria.

MODIFICACIÓNS FINAL DE CURSO(ACLARACIÓNS FEITAS DENDE A DIRECCIÓN XERAL DE ORDENACIÓN E INNOVACIÓN EDUCATIVA RELATIVAS Á ORGANIZACIÓN DO FINAL DE CURSO 22/23 PARA AS ETAPAS DA ESO E BACH)

ESO

O alumnado terá que asistir a clase até o 21 de Xuño. A partir do 22 de Xuño realizarase a sesión da terceira avaliación parcial e a avaliación final de cada grupo.

Por tanto aquel alumnado cuxa media das tres avaliacións chegue a 5 ou supere esta nota terá a materia aprobada.O alumnado que non supere esa media fará unha proba final elaborada a partir das actividades de recuperación .

A. Actividades de recuperación

A.1CONTIDOS

As actividades consistirán en textos adaptados a cada nivel onde se traballarán os seguintes aspectos:

1. Comprensión lectora.
2. Cuestións de lingua.
3. Outros: cuestións literarias, gramática textual (tipoloxía textual, coherencia e cohesión), cuestións sociolingüísticas.
- 4.Lectura dun libro .

A maiores, o alumnado realizará unha proba obxectiva deseñada a partir desas actividades.

Estas actividades faranse preferentemente na aula,se ben a lectura do libro terá que ser feita na casa.

A.2 AVALIACIÓN

Na proba a pregunta ou preguntas referidas á lectura terán un valor do 10% e o resto das preguntas o valor do 90%. A nota resultante será a que leve na avaliación ordinaria.

Suprímense as actividades de reforzo e as de ampliación.

